

Greve Kommune

Greve Museum Årsberetning 2017

Greve Museum

Mosedes **FORT**
Danmark 1914-18

Bækgårdsvej 9, 2670 Greve
Tlf. 4340 4036
grevemuseum.dk

Mosedes Strandvej 87A, 2670 Greve
Tlf. 4340 4036
mosedefort.dk

Greve

Museum

Indhold

2	Indledning	18	Højt at flyve ...
4	Nøøj, det' for børn!	19	Velsmagende lokalhistorie
6	Erindringscafeer	22	Kanoner til Mosede Fort
7	Kampen om maden 1914-1918	23	Om stråtag før og nu
9	En børnefødselsdag med indhold	25	Mere viden om Danmark under 1. Verdenskrig
– Vidensportalen
10	Hvad med B-klassen?	26	Årets nye indleveringer
12	INSIGHT: <i>The waiting bell</i>
– en kunstinstitution på Mosede Fort	28	Årets gang på Greve Lokalarkiv
13	Fældning af syge træer i Greve Museums have	30	Om Greve Museum – tal og organisation
14	Hvem sagde Broderi?	38	Udstillinger på Greve Museum
15	Hedebo sykredsen på Aiguille en Fête, Paris	39	Udstillinger på Mosede Fort
16	Århundredernes kagebord på museet	40	Arrangementer på Greve Museum
17	Rollespil på Mosede Fort	43	Arrangementer på Mosede Fort

Årsberetning 2017 · Greve Museum
Redaktion: Ruth Hedegaard
Layout: Mette Secher · Tryk: Dafolo

Hvis ikke andet er nævnt, stammer
billederne fra Greve Museum

Indledning

For nogle år siden besøgte jeg en udstilling på Armémuseet i Stockholm. En af deres særudstillinger hed *Knitting Peace*. Flere steder i udstillingen var krigens kanoner og anden teknologi blevet pakket ind i strik – hvidt strik – udført af hundredvis af engagerede kreative borgere, der blev engageret i projektet i over 10 lande.

Og hvorfor kommer jeg lige til at tænke på den udstilling, når jeg her skal prøve at sammenfatte året 2017 på Greve Museums tre afdelinger: Greve Museum, Greve Lokalarkiv og Mosede Fort – Danmark 1914-18. *Knitting Peace* handlede om at engagere frivillige, så de var med til at skabe værket. Udstillingen sammenstillede krigens hårdhed med garnets bløde associationer og den hvide farves reference til fred. Udstillingen forenede kunstneriske udtryk med traditionelle kulturhistoriske genstande, tekster og filmmateriale.

Hvis jeg ser 2017 fra luften, så jeg kan se samlet på aktiviteterne på Grevegård og Mosede Fort, så er *Knitting Peace* en god metafor for året.

Det frivillige engagement

For det første så øges det frivillige engagement på museerne og i lokalarkivet år for år, og de frivillige gør hele tiden helheden af museerne og arkivet større. Her i årsberetningen fortæller museets sykkreds (eksperterne i Hedebo-syning) om, hvordan de drog til en stor broderimesse i Paris og promoverede museet og Hedebo-syningerne med kun en håndsrekning fra museet.

På Mosede Fort behøvede vi ikke at rejse ud for at få det internationale islæt. I artiklen *The Waiting Bell* fortæller vi om, hvordan en italiensk kunstner har beriget museet med en tankevækkende kunstinstitution, der binder Mosede Fort til hele verdenskrigen.

Greve Museums Venner laver nu populære ture for medlemmerne og giver således denne gruppe af museumsglade borgere flere fælles oplevelser. Endnu en lokalhistorisk gruppe – Foreningen Valdemar har

rekrutteret frivillige til lokalarkivet. Og uden de frivillige på Mosede Fort – Danmark 1914-18 ville museet ikke kunne tilbyde så meget til de besøgende, som vi rent faktisk gør.

Firmasponsorat

I 2017 fik Mosede Fort endelig opstillet to kanoner, der har hørt til på Mosede Fort. De er ikke blevet pakket ind i strik, men gennem et fantastisk engagement fra firmaet Kaltechs side, er kanonerne nænsomt restaurerede, sikrede og sat op på deres rigtige plads. Det er lidt unikt, at en af museets frivillige kombinerer sit frivillige arbejde med også at sørge for at sponsere et stykke arbejde, som er ubetaleligt. Men sådan en er museumsforeningens formand Steen Rasmussen. Han har engageret en hel virksomhed i vores projekt og laver nu i samarbejde med andre frivillige fortællere i området på udvalgte dage. Her er kanonerne selvfølge et vigtigt stop.

Museets bestyrelse giver kontinuitet

En markant gruppe af frivillige på museet er museets professionelle bestyrelse, som nu gennem 8 år har været et stabilt, engageret og afgørende element i museets udvikling. Værdien af kontinuitet er stor, da udvikling af et nyt museum, som Mosede Fort – Danmark 1914-18, er en lang og sej proces, hvor kendskabet til projektets historie er vigtig for at fastholde den lagte strategi og være med til at kæmpe for den. Uden bestyrelsesformand Bjarne Larsson og hans samspil med byrådet ville vi antagelig ikke være kommet så langt, som vi er kommet med Mosede Fort – Danmark 1914-18.

Og måske er det netop en af frivillighedens store gevinster. Her er tale om mennesker, der kommer med et stort engagement og ikke tænker deres indsats som en del af en karriere.

Broderier og BørneTV

2017 var også året, hvor vi efter et pars års pause igen er vendt tilbage til broderierne. Her blev det klassiske

Gæster på Mosede Fort - Danmark 1914-18 til Befæstningens Dag

broderi som Hedebo-syningerne udgør, udfordret af tre tekstilkunstneres vilde broderier. Så museet har i sin helhed budt på hårde facts om kanoner, deres rækkevidde og ammunition og samtidig en fantasifuld broderi-udstilling, der gav inspiration til kreativiteten.

Vi sprang også i 2017 ud i noget helt nyt – nemlig at indkøbe udstillingen Børne-TVs historie af DR Salg. Her fik vi en samlet fortælling om, hvad det var, familien i forstadens parcelhus samledes om fra 1950'erne og frem til i dag. En udstilling, der gav genlyd langt ud over Greveegnen og således medførte, at gæster fra et meget større område fik kendskab til vores dejlige museum på Grevegård.

Unge drømme

Alle 8. klasser i Greve skulle i år prøve kræfter med at skabe deres egen forstad med udgangspunkt i deres egen analyse af den historiske forstad, som museets udstilling *Velfærdsdrømme* – Greve i det 20. århundrede – formidler. At engagere elever i at forholde sig til deres egne drømme og eget liv og fælles skabe forslag til, hvordan de synes, Greve skal udvikle sig med udgangspunkt i forstadens historie, giver rigtig god mening.

Vi favner bredt

Greve Museum som helhed kan byde på oplevelser af meget forskellig art og emne. Vi har derfor også besøgende, der i den ene ende er aktive brodøser, der kan tale om broderiteknikker i timevis og falde i svime over ”den hvide klud med huller”, og vi har besøgende i den anden ende, der kan tale om kanoner i timevis og falde i svime over tekniske detaljer. På tværs tiltrækker vi besøgende, der interesserer sig for at forstå den danske velfærdsmodel – både i dens grundlæggelse under 1. Verdenskrig og som selvfølgelig dagligliv fra 1960'erne og frem. I Greve Lokalarkiv bliver mere og mere af Greveborgernes historie let tilgængelig gennem vores store digitaliserings- og registreringsindsats.

Mere kultur for pengene

Museet er vokset både i antal medarbejdere og i aktivitet samtidig med, at grundøkonomien har været konstant gennem de sidste år. Det kan kun lade sig gøre, fordi museets medarbejdere er forrygende fleksible ift. at rumme praktikanter af forskellige slags, seniorjobbere og ikke mindst mange frivillige, der alle sætter krav til de fastansattes medarbejders hverdag, men som beriger museet med skæve fagligheder, vi aldrig ville kunne ansætte.

Men det gælder om at holde tungen lige i munden og hele tiden søge eksterne finansieringskilder til at kunne udvikle museer og arkiv. Det lykkedes igen i 2017 at opnå betydelig ekstern finansiering, som vil give museet et kæmpe skub i forhold til videreudvikling af Mosede Fort – Danmark 1914-18. Det beskriver vi i artiklen *Kampen om maden – 1914-1918*.

I årsberetningen kan I læse om en række af vores mange aktiviteter, og bagerst finder I de mere tørre tal og oversigter over udstillinger og arrangementer.

Rigtig god fornøjelse

Henriette Buus
Museumschef

Nøøj, det' for børn!

Af museumsinspektører Kamilla Hjortkjær og Iben Overgaard

Fredagsbioorglet med Anna og Lotte sange.

"Prøv at dreje på håndtaget", siger en mor til sine børn. Pigen prøver forsigtigt og drejer langsomt på håndtaget, hvilket resulterer i et par dybe summende toner. Efterhånden finder hun en fast rytme, og en velkendt melodi toner frem: "Det er jo Anna og Lotte-sangen", udbryder drengen glad!

En enkelt melodistump fra det såkaldte fredagsbioorgel, hvor netop Anna og Lotte i mange år kunne opleves, har vakt minder og genkendelse hos flere generationer, for mor, der stod lidt i baggrunden, kunne også huske netop denne melodistump som en del af sine barndoms TV-minder. Genkendelsens glæde var i det hele taget et

tilbagevendende tema, som kendetegnede gæsternes oplevelser i udstillingen. For den lidt ældre generation var det ofte Lillebror ved sit flygel, der fik sat minderne i gang, mens Kaj og Andrea og dukkerne Anna og Lotte, som kiggede ud til publikum fra den store montre midt i rummet, var indbegrebet af barndommens TV for dem, som var børn i 1980'erne.

For de mindste gæster vakte det stor glæde og øjeblikkelig genkendelse, når de trådte ind i rummene med velkendte figurer fra Ramasjang som Sprinter Galore, Onkel Reje og Hr. Skæg – her måtte de mindste ofte hjælpe de ældre lidt på vej, så alle kom til at kende figurerne og historierne.

Samarbejde med DR

Udstillingen, som er produceret af DR, viste en fantastisk kavalkade af filmklip, originale dukker, rekvisitter, kostumer og skitser fra mere end 60 års TV-historie. I udstillingen var der noget for alle generationer, så mange kom med hele familien og fik sammen et gensyn med alle de mange kendte og elskede børne-TV-programmer.

Her var mulighed for at sætte musik og TV-klip i gang i Bullerfnis-TV'et, man kunne tage en tur i Hr. Skægs luftballon, se og høre Lillebror spille klaver og sidde på taget af Bamses hus, hvor skorstenen bare faldt ned hele tiden.

Alle de spændende genstande var iscenesat og opstillet på en måde, hvor man måtte lege, røre og selv gå på opdagelse. Det fine ved udstillingen var, at man sammen på tværs af generationer kunne dele sine TV-minder fra dengang, der kun var én kanal, og der kun var en halv times fjernsyn for børnene. Omvendt kunne børnene dele deres oplevelser med Ramasjang og de nyeste produktioner fra i dag, hvor tv fylder meget mere.

Rullinger

Som del af udstillingen var der et rullingeværksted, hvor man sammen kunne kreere de flotteste dukker. Det var en stor succes. Dertil havde museet sammen med Billedskolen på Den Musiske Skole haft rullingetema, og en montre blev udstillet med de sejeste rullinger, man kan forestille sig.

Udstillingen fyldte hele særudstillingsarealet og vendte op og ned på, hvad lokalerne kan. Det var lærerigt og spændende at bruge indretningen på nye måder.

Nye gæster

Udstillingen tiltrak mange nye gæster. Der kom mange flere børn og mange flere grupper på tværs af flere generationer. Der kom mange børnefamilier, og der kom rigtig mange skoler på alle alderstrin og også børnehaver fra både nær og fjern.

Hr. Skæg byder på en tur i sin luftballon – et perfekt sted at fotografere børnene og dele oplevelserne med venner og familie.

I rullingeværkstedet var der dagligt masser af aktivitet.

Et lille udvalg af de rullinger, som elever fra Billedskolen på Den Musiske Skole udstillede.

Erindringscafeer

Af museumsinspektører Kamilla Hjortkjær og Iben Overgaard

Kaffekopperne klirrer, snakken går. I museets café er bordene dækket med broderede duge, og rundt om det smukt dækkede kaffebord med det fine porcelæn og med kommenskringler, kiksekage og Richs kaffe mødes en gruppe ældre Greveborgere. Med klaver og sang, friskbagte kager og originale genstande fra dengang, pengene var knappe og vintrene kolde, deler de erindringer og historier.

Hukommelse er andet og mere end et arkiv, et fotoalbum eller en harddisk. Vi husker med kroppen, følelser og alle sanser. I efterårets erindringscaféer mødtes ældre fra områdets plejecentre med museumsinspektør Kamilla Hjortkjær omkring det at huske og fortælle for derved at skabe ny energi og livsglæde.

Reminiscens

Inden for forskningen i demens er man det sidste årti blevet opmærksom på de gode effekter, det har for folk med demens, at anvende reminiscens. Ældre med demens kan måske ikke umiddelbart fortælle andre om deres liv, og derfor er brugen af genkendelige genstande, gamle sange og smage og dufte fra tidligere tider et godt redskab til at finde nye indgange, der vækker associationer til fortiden. På museet arbejdede vi i erindringscaféerne med at genkalde minder gennem genstande, musik, kager og vores historiske viden og dermed stimulere flere sanser på én gang. Her var både gang i kaffemøllen, rationeringsmærkerne, piskeriset og gamle ugeblade, mens der blev smagt på de mange lækre kager, hvor særligt kiksekagen vakte stor begejstring og genkendelse hver gang. Når maverne trængte til en lille pause gjorde det godt med en sang – og der blev sunget med af lungernes fulde kraft på alt fra viser og revysange til kendte sange af John Mogensen og Kim Larsen.

Stor opbakning

Det var en stor glæde for os på museet både i løbet af erindringscaféerne og efterfølgende at få meget positive tilbagemeldinger fra gæsterne. En leder fra ét af plejecentrene skrev følgende rosende ord efter besøget:

Kaffekværne, Richs-album og rationeringsmærker var med til at vække minder og historier til live.

”Alle kom hjem med en rigtig dejlig oplevelse af besøget hos jer. Flere borgere talte meget om oplevelserne på museet, det var rigtig fint med alle de ting fra krigstiden, som mange nikkede genkendende til. Dejligt kaffebord og lækre kager som ”Iå godt i maven” på alle. Personalet, som var med borgerne, roser jeres arrangement og fortæller om en god tilrettelæggelse af arrangementet”.

Et par timer på museet er således ikke kun godt selskab, der er også en måde, hvorpå museet bliver klogere, de ældre oplever øget velvære, og museet er med til at løfte en af de svære velfærdsopgaver, som samfundet står med i dag.

Efterårets arrangementer var tilrettelagt i samarbejde med kommunens Center for Social og Sundhed om udvælgelsen af puljemidler for bedre ernæring for ældre.

Kampen om maden 1914-1918

Af museumschef Henriette Buus

Museumschef, ph.d. Henriette Buus, Greve Museum/ Mosede Fort 1914-1918 har fra VELUX FONDENS museumsprogram modtaget 4,77 mio. kr. til projektet 'Kampen om maden – 1914-1918. Virtuel, dramatisk og fysisk oplevelse koblet til ny forskning om neutralitet under 1. Verdenskrig.

VELUX FONDENS museumsprogram

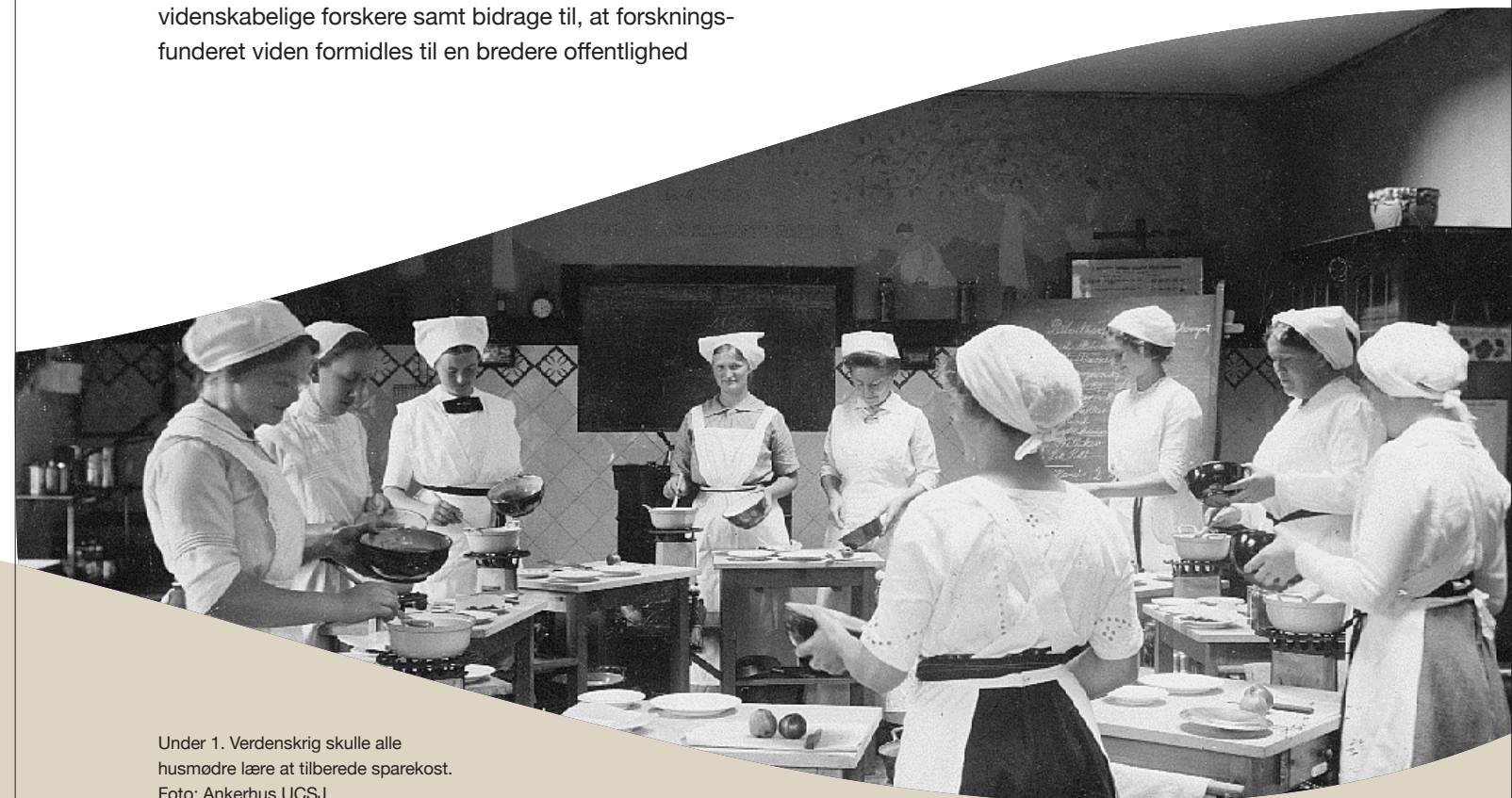
For at styrke de danske museers forskning og bidrage til udvikling af deres formidling til et bredere publikum, etablerede VELUX FONDEN i 2015 et særligt museumsprogram. Det skete efter tæt dialog med en række af de mange og forskelligartede museer landet over, så museumsprogrammet blev udformet ud fra museernes egne forslag, overvejelser og ønsker.

Det er indtil nu blevet til iværksættelse af 12 projekter landet rundt, der skal styrke samarbejdet mellem museernes forskere og formidlere og universiteternes humanvidenskabelige forskere samt bidrage til, at forskningsfunderet viden formidles til en bredere offentlighed

gennem engagerende, gennemslagskraftige formidlingsformer på det moderne publikums præmisser.

Integreret forskning og formidling på Mosede Fort

VELUX FONDENS museumsprogram passer som fod i hose til den tilgang, vi har på Mosede Fort – Danmark 1914-18, hvor vi insisterer på, at meget komplekse historier skal kunne formidles på engagerende måder og være relevante for vores publikum. Det gælder, hvad enten formidlingen sker i en udstilling som ”På kanten af krig – Neutralitet mellem krig og velfærd” – eller vi, som i projektet Kampen om maden 1914-18, har ambitioner om, at madens snørklede sammenhæng med verdenskrig og med udviklingen af den danske velfærdsmodel kan formidles legende og udfordrende ude i fortets arealer.

Under 1. Verdenskrig skulle alle husmødre lære at tilberede sparekost. Foto: Ankerhus UCSJ

Mad og neutralitet

Danmark erklærede sig neutralt, da 1. Verdenskrig brød ud. Det var en følge af den politiske forsvarsdebat efter nederlaget til tyskerne i 1864. Mange neutrale lande blev inddraget i 1. Verdenskrig som leverandører af mad til de krigsførende lande. Vi vil i *Kampen om maden 1914-1918* undersøge, hvordan de neutrale staters vilkår ændres under "den totale krig", og hvordan maden spiller ind her.

Handels- og velfærdsforsvar

Handel med mad til Tyskland og England var afgørende for, at Danmark kunne holde sig ude af krigen. At opretholde handel med begge sider i krigen krævede stor politisk og diplomatisk snilde. Den store eksport af mad betød samtidig Danmarkshistoriens største politiske indgreb i markedet og i den almindelige danskers mad. Her skulle alle husmødre lære at lave ernæringsrigtig og velsmagende sparemad.

Det er som følge af disse aktiviteter, at den danske velfærdsmodel for alvor bliver sat i system. Vi vil i projektet spørge til, om det var et særligt dansk fænomen, eller om velfærdsstater i forskellige former generelt voksede ud af "den totale krig", hvor hele befolkninger mobiliseredes i staternes kamp for overlevelse eller sejr.

Krigens kampfelt

Historien om hvor meget aktivitet, det krævede at holde sig neutral under krigen og konsekvenserne heraf, bliver sjældent debatteret og er underbelyst i forskningen. Dette vil projektet *Kampen om maden 1914 – 1918* råde bod på. Som projektets titel tilkendegiver, så var krigens kampfelt ikke kun militært, men udspillede sig i høj grad i bestræbelserne på at sikre befolkningernes ernæring og modvirke revolution i såvel de krigsførende som i de neutrale lande.

Kropslige, sansemæssige og mentale erfaringer

Kampen om maden er i sin essens nærværende i alle menneskers liv – i dag som den gang – i den enkelte

husholdning lokalt som globalt. Både "kamp" og "mad" giver kropslige, sansemæssige og mentale erfaringer. Det udnyttes vi til at binde forskningen og formidlingen tæt sammen, så historierne om Danmark under 1. Verdenskrig set i internationalt lys bliver nærværende i dag.

Spor til nutidige debatter

Der kan trækkes direkte spor fra den mad, der blev udviklet af nødvendighed under 1. Verdenskrig og til manifestet fra Det ny nordiske køkken fra 2004, hvor 12 kokke opstillede ti punkter for renhed, årstider, etik, sundhed, bæredygtighed og kvalitet. Kampen mod madspild for 100 år siden viser også umiddelbart mange paralleller til madspildskampagner i dag både lokalt, nationalt og globalt.

Det er to af de mange pointer, som vi forventer vil bidrage til nutidige debatter og sikre sanselig sammenhæng mellem forskningen og kommende oplevelser på Mosede Fort – Danmark 1914-18.

Baggrund, metode og formidling

Projektgruppen består af faste forskere og formidlere fra *Greve Museum/Mosede Fort – Danmark 1914-18*, to nyansatte postdoc-forskere og en facilitator (alle tre tidsbegrænsede) samt en forsker fra Århus Universitet/DPU og en forsker fra Trinity University College i Dublin. Dertil kommer en følge- og sparringsgruppe på tre formidlingsforskere fra Roskilde Universitet, Aalborg Universitet samt Nationalmuseet.

Projektet består af tre forskningsprojekter: *Kampen for neutralitet*, *Kampen om mad og velfærd* samt *Kampen mod madspild*. Projekterne bliver integreret indgående i virtuelle, dramatiske og fysiske formidlings-eksperimenter, der skal føre til blivende oplevelser i de to hektar, som udgør fortområdet ved Mosede Fort. Alle projekter og eksperimenter bindes sammen af en fælles rød tråd: Madens livshistorie.

Projektets forskere vil løbende producere interessante historier på museets vidensportal: Danmark1914-18.dk

En børnefødselsdag med indhold

Af formidlingsinspektør Louise Kofod Ahmt

Siden museet åbnede på Mosede Fort har der været efterspørgsel på at kunne holde børnefødselsdage på fortet. I 2017 fik museet økonomiske midler til at lave en mindre brugerundersøgelse for at kunne blive klogere på forældrenes behov. På baggrund af tilbagemeldingerne fik vi tilpasset konceptet, så vi nu kan tilbyde forskellige børnefødselsdagspakker på Mosede Fort.

Pilfingre og hjerneceller skal i brug

Vi ser gang på gang, hvordan fortets historiske volde og betonhuler indbyder til at lege krig, når børn løber rundt på området. Fra museets side vil vi gerne tilbyde alle disse børn en god oplevelse, hvor de møder historien på en sjov og engagerende måde. Idéen med børnefødselsdagskonceptet er således at udvikle et skræddersyet koncept, hvor vi sætter museets engagerende historier om en glemt og vigtig del af Danmarkshistorien i spil. Målet er at udnytte Mosede Forts ideelle rammer til at skabe en fødselsdagsoplevelse, hvor både pilfingre og hjerneceller skal i brug, samtidig med at børnene får røde kinder og græs på knæene.

Tre forskellige modeller

For at kunne konkurrere med de mange tilbud om børnefødselsdagskoncepter, som travle forældre og børn kan vælge imellem, ønskede vi at undersøge, hvad der er afgørende for, om børn (og forældre) vælger at holde børnefødselsdag på et museum. På baggrund af interviews med forskellige forældre blev vi klogere på, at der er et behov for at kunne holde børnefødselsdag uden for hjemmet, og der var interesse for at kunne vælge et alternativ til McDonald's og legeland. Vi besluttede på den baggrund at udvikle tre modeller, som passer til forskellige behov. Den fulde pakke med guidet børnerundvisning, skattejagt på udendørs arealerne samt rådighed over Infirmeriet, hvor børnene kan spise medbragt mad. Mellempakken med selvkørende aktiviteter ude og inde på fortet samt rådighed over Infirmeriet, hvor børnene kan spise medbragt mad. Gør-det-selv-pakken med aktiviteter på fortets udendørs arealer, hvor man kan holde sin egen fødselsdagspicnic.

Børnene spiller iPadspillet "Krigens Valg", hvor de skal rundt i udstillingen og træffe svære valg.

Børn kan gå på opdagelse på egen hånd både ude og inde med "Fortidsjagten".

Mulighed for flere genbesøg

Mosede Fort får gang på gang topkarakter af både børn og voksne, der besøger museet. Vi møder dog også folk, der aldrig har hørt om museet eller forventer, at det er et mere traditionelt krigsmuseum. Børnefødselsdage er derfor en god mulighed for, at museet kan nå nye børn og forældre, der ellers ikke ville komme på museet. Når forældrene henter børnene efter fødselsdagen, er der en oplagt mulighed for, at børnene kan vise museet frem til deres forældre, så hele familien forhåbentlig får lyst til at komme igen en anden gang. Med dette børnefødselsdagskoncept mener vi, at vi har udviklet nogle modeller, som rammer behovet for en børnefødselsdag med indhold, som flere forældre har yret, at de har. Vi håber derfor, at mange børn og forældre vil benytte chancen og holde en kanon børnefødselsdag på Mosede Fort.

Hvad med B-klassen?

Af formidlingsinspektør Louise Kofod Ahmt

Et af de obligatoriske forløb i forbindelse med Åben Skole er forløbet "Neutralitetens Balancegang" på Mosede Fort. Her er der både plads til fordybelse og store diskussioner, når eleverne som politiske rådgivere skal tage stilling til de dilemmaer, som den danske regering stod i under 1. Verdenskrig.

I 2016 fik Greve Kommune bevilget penge af Kulturstyrelsen til at igangsætte et projekt om at få etableret en lokal kulturtjeneste i samarbejde mellem bibliotek, musik- og billedskole, museum og med skolerne. Det seneste halvandet års tid er gået med at opbygge denne Greve-model, hvor alle klasser på forskellige årgange deltager i obligatoriske aktivitetsforløb.

Åben Skole

Med folkeskolereformen blev det et lovmæssigt krav, at skolerne skal samarbejde med lokalsamfundets kultur-, folkeoplysnings-, idræts- og foreningsliv og med kunst- og kulturskoler samt med de lokale fritids- og klubtilbud. Åben Skole samarbejdet er blevet håndteret forskelligt

fra kommune til kommune. I Greve Kommune blev det politisk besluttet, at der skulle indføres obligatoriske forløb på forskellige årgange. Idrætsforeninger laver således obligatoriske forløb til 1., 4., 5. og 7. klassetrin, og kulturinstitutionerne laver forløb til 0., 3., 5., 7. og 8. klassetrin. Der arbejdes også på at udvide Åben Skole-samarbejdet, så erhvervslivet bliver inkluderet.

Fordele og ulemper ved Greve-modellen

Det er ganske unikt, at vi i Greve har valgt denne model med obligatoriske forløb, hvor lærerne blot får udleveret en dato og en beskrivelse af det givne forløb. Vi var meget spændte på, hvordan lærerne ville tage imod, at det blev besluttet af byrådet, men det har vist sig, at langt

størstedelen af lærerne er positive over for denne model. De ser det som en gave, at klasserne får mulighed for at komme ud i de eksterne læringsrum, og når datoen er sendt ud i god tid, så er tilbagemeldingen, at det godt kan tænkes ind i lærernes årsplanlægning. Tidligere var det ofte de samme lærere, der benyttede sig af kommunens kulturtilbud, og hvis A-klassen havde en kulturinteresseret lærer, kom de afsted på tur, hvorimod B-klassen måske kunne blive forbigået. Fordelen ved Greve-modellen er derfor, at vi i Greve Kommune sikrer os, at det er ALLE klasser, der i løbet af deres skolegang møder både Den Musiske Skole, Greve Bibliotek og Greve Museum/Mosede Fort.

Der er mange fordele ved denne model, men der har selvfølgelig også været udfordringer. De tre kulturinstitutioner – Den Musiske Skole, Greve Bibliotek og Greve Museum/Mosede Fort – fungerer forskelligt, og der skulle findes en model, der passede til alle. Derudover var der mange kommunikationsudfordringer i og med, at det ikke er den enkelte lærer, der booker forløbene, så kommunikationen mellem faglæreren og kulturinstitutionen manglede.

Vi er dog alle blevet klogere i løbet af den tid, projektet har været, og der er opnået større forståelse for kulturinstitutionerne imellem, og det er blevet sat i system, hvordan kulturinstitutionerne kan kommunikere til lærerne via de lærere, der er forankret i de pædagogiske læringscentre.

De obligatoriske forløb på Greve Museum og Mosede Fort

For museets vedkommende har samarbejdet betydet, at vi hvert år får besøg af ca. 25 8. klasser på begge besøgssteder. På Mosede Fort deltager eleverne i forløbet "Neutralitetens Balancegang", og på Greve Museum deltager eleverne i det nyudviklede forløb "Velfærdsdrømme – forny din forstad". Langt størstedelen af både elever og lærere melder tilbage via spørgeskemaer, at besøgene på både Greve Museum og Mosede Fort får vurderingen 4-5 på en skala fra 1-5. Vi får kommentarer om, at det er sjov indlæring, og at det er en visuel og spændende måde at lære på. På Greve Museum får vi ligeledes kommentarer fra eleverne om, at de godt kan lide, at de selv

På Greve Museum skal eleverne arbejde med forstadshistorien i forløbet "Velfærdsdrømme – forny din forstad". Eleverne skal blandt andet komme med deres eget bud på, hvordan fremtidens forstad skal være.

skal være aktive i undervisningen og komme med deres eget bud på, hvordan fremtidens Greve skal være. På Mosede Fort – Danmark 1914-18 giver eleverne udtryk for, at det er meget interessant, at de skal vælge side i forskellige dilemmaer og argumentere for deres sag – ud fra at få indblik i historiske argumenter for og imod de valg, som den danske regerings stod overfor under 1. Verdenskrig

Med Åben Skole samarbejdet har vi fået mulighed for at sikre, at en hel årgang af skoleelever stifter bekendtskab med den spændende historie, der findes i elevernes lokalområde. Vores indtryk er, at både lærere og elever er glade for den undervisning, de møder på museerne, så derfor er vi ganske stolte af Greve-modellen!

INSIGHT: *The waiting bell* – en kunstinstitution på Mosedede Fort

Af museumschef Henriette Buus

En dag i 2016 modtog Mosedede Fort – Danmark 1914-18 en forespørgsel fra Italien, om vi ville modtage et lydkunstværk, som relaterede sig til 1. Verdenskrig. Det var en lidt usædvanlig henvendelse. Vi valgte at gå i dialog med den italienske kunst-Ngo IoDeposito, som var afsender på tilbuddet, og det viste sig at være en rigtig spændende henvendelse, som sprang ud af vores internationale orientering hjulpet på vej af nomineringen til at modtage den internationale Luigi Micheletti Award.

En gave

Museet har modtaget kunstinstitutionen som donation fra den italienske kunst-Ngo IoDeposito. En organisation der ser det som sin fornemste opgave at skabe kunstprojekter med samfundsengagerende indhold på tværs af landegrænser. Kunstinstitutionen *The Waiting Bell* er det ene af syv værker, der tilsammen udgør IoDepositos kunstprojekt "INSIGHT" – en refleksion over 1. Verdenskrigs betydning.

Lyden af VENTEN

Den italienske kunster, Joshua Cesa (1986-), har ud fra studier i historien om 1. Verdenskrig indkredset begrebet "venten" som det centrale element i soldaternes oplevelse. Venten på at kanonernes torden ville brage løs, venten på at angribe eller blive angrebet, venten på livstegn, venten i smerte på at blive behandlet, venten på at blive sendt hjem, venten på hvem døden ville tage næste gang.

Den neutrale stats venten

Men udover at begrebet "venten" indfanger soldatens rolle, indfanger det også den neutrale stats rolle under krigen. Den neutrale stat ventede også intenst på, hvad krigen ville bringe.

INSIGHT – et internationalt kunstværk

Ved at donere installationen i udstillingen "På Kanten af Krig" vil kunstneren give sin installation dette ekstra betydningslag; og ved at placere den i udstillingen knytter mu-

Deltagere i ferniseringen på *The Waiting Bell*, bl.a. direktør for IoDeposito Chiara Isadora Artico, kunstneren Joshua Cesa, direktør for det italienske kulturinstitut, kulturattaché Fabio Ruggirello, museumschef Henriette Buus og museumsinspektør Hans Henrik Appel.

seet an til oplevelserne ved krigens fronter. Lydinstitutionen *The Waiting Bell* på Mosedede Fort var det andet af de syv værker, der er blevet tilgængelige for offentligheden. Første værk blev for nylig afsløret i Namibia. I Europa er Danmark det første af fem europæiske lande, der afslører et doneret værk fra INSIGHT.

Om kunstneren

Joshua Cesa har studeret arkitektur og bruger sin interesse for historie og urban planlægning i sit kunstneriske virke. Joshua Cesa er blandt de mest eksperimentelle italienske kunstnere. Hans kunstneriske poetik bevæger sig i grænselandet mellem arkitektur og digital og sensorisk nutidig kunstinstitution. Han har siden 2013 samarbejdet med Io-Deposito om B#Side War Festival, senest i projektet INSIGHT.

Om IoDeposito

IoDeposito blev grundlagt i 2009 i Firuli Venezia Giulia Region og arbejder med ønsket om at understøtte samfundsengagerende kunstprojekter på tværs af landegrænser. IoDeposito arbejder sammen med videnskabelige og kunstneriske institutioner i 39 lande. Den mest bemærkelsesværdige internationale produktion er B#SIDE WAR FESTIVAL, som kunstprojektet INSIGHT er en del af.

Fældning af syge træer i Greve Museums have

Af gartner Elsebeth Larsen

Efter en gennemgang af Grevegårdens bestand af træer, blev det i 2017 prioriteret at fælde syge eller uheldigt placerede træer.

På Greve Museum holder vi meget af vores træer, ikke mindst ældre træer, der trækker tråde tilbage i tiden. Flere af disse har på samme tid både en kulturhistorisk og en biologisk værdi. Dem vil vi gerne bevare længst muligt. Ved en gennemgang af træbestanden blev der imidlertid fundet enkelte syge og svækkede træer, hvoraf nogle stod i nærheden af bygninger eller befærdede områder.

Tre træer havde indre skader og var ved at blive nedbrudt, såvel i stammen som ned i rødderne: Her var der intet at betænke sig på, og de blev fældet. Et flerstammet, relativt højt lindetræ havde også svagheder i form af indre råd. Træet var potentielt ustabil, og var desuden placeret tæt på flere bygninger. Her blev stammerne skåret kraftigt tilbage og skal holdes i denne højde fremover.

De forreste træer er nu fjernet, og stråtaget har fået lys og luft.

En markant avnbøg, der giver museumshaven karakter.

Nogle yngre, selvsåede træer var sunde nok. Imidlertid var de vokset ind over stråtaget, hvor de skyggede, hvilket kan forkorte levetiden for taget. Der er således blevet lidt lysere i området omkring Grevegård, og vi har fået gennemgået gårdens træer, så vi ikke behøver bekymre os om dårlige og syge træer, der kan være til fare for mennesker og bygninger.

Med tiden vil lindetræet få et "troldeagtig" udseende.

Hvem sagde Broderi?

Af museumsinspektører Kamilla Hjortkjær og Iben Overgaard

De mange værker havde alle samme format, men var alligevel meget forskellige.

Et tilfældigt møde i 2013 mellem tre kunsthåndværkere førte til en særudstilling med broderieksperimenter på Greve Museum. Det var resultatet af et kreativt samarbejde mellem Jytte Harboesgaard, Lisbeth Degn og Mai-Britt Bille.

Broderi er ikke bare korssting og fine afslutninger

Gennem en periode på fire år arbejdede de tre kunstnere på et fælles broderiprojekt. De har konstant givet sig selv og hinanden nye udfordringer og opgaver for at udforske, hvad det er, broderiet kan bruges til.

Plejer er død, og det er min stramajpude også!

Jytte Harboesgaard, som var den af de tre kunsthåndværkere, der havde broderet i længst tid, fortalte, at hun lod sig inspirere af andre dele af tekstilkunstens verden, og det var netop, hvad hun blev, da hun inviterede strikkekunstner Lisbeth Degn og væver Mai-Britt Bille med i projektet, hvor broderi var nøgleordet. Mange kan måske tænke, at der er mange regler for, hvordan man bør bro-

Publikum på opdagelse i detaljerne.

dere, men spørger man de tre kunsthåndværkere, så er "plejer" død, og regler er til for at blive brudt. Dog var der alligevel brug for at opstille nogle regler, når de skulle brodere, og derfor opstillede de en række dogmer, som de skulle brodere efter – altså et fælles oplæg for de kommende broderier. Udstillingen bød på et væld af farver, former, sting og fantasifulde fortolkninger af, hvordan et broderi kan se ud.

I udstillingsperioden var der fem workshops og et utal af rundvisninger, hvor brodøserne lærte fra sig til de mange interesserede gæster og kursusdeltagere. Udstillingen lå i forlængelse af museets fokus på tekstildesign og viste, hvad de gamle teknikker fra hedeboosyninger kan omsættes til i dag. Det var en lille udstilling, men med kolossal stor rækkevidde, fagligt såvel som i at nå nye målgrupper.

Udstillingen lå samtidig i forlængelse af et mangeårigt samarbejde med Jytte Harboesgaard om hedeboosyninger og broderi. I februar 2018 døde Jytte Harboesgaard 80 år gammel. På Greve Museum er vi dybt taknemmelige for det utroligt givende samarbejde, vi havde med Jytte – hun var en ildsjæl, som vil blive savnet af mange.

Hedeboosykredsen på Aiguille en Fête, Paris

Af Mette Humle Jørgensen og Helle Ferre Sørensen

I februar 2017 deltog en gruppe af nuværende og tidligere deltagere fra Greve Museums Hedeboosykreds/studiekreds med en stand på den franske håndarbejdsmesse Aiguille en Fête i Paris. Messen havde 45.000 besøgende over fire dage.

Sykredsen havde fået en invitation af kurator Marion Breton fra IDtextile i Frankrig til at udstille med en stand på messen efter jubilæumsudstillingen på Greve Museum i 2016, der viste prøver på sykredsens arbejde over 10 år. Invitationen er et klart kvalitetsstempel af sykredsens arbejder.

Forud for rejsen lå der meget arbejde i at forberede de ting, vi ville udstille og montere syprøver således, at vi kunne hænge udstillingen op på én dag. En fortrop rejste i forvejen med hovedparten af udstillingen, heriblandt en 2.5 m lang pakke der ikke er den letteste pakkenelike at rejse med. I fællesskab fik vi sat udstillingen op og var spændte klar til åbningen.

Standen var udstyret med alle typer broderier, som indgår i Hedeboosyning. Vi havde pyntet et kaffebord med dug og servietter samt med æggevarmere i gammel stil og varmere til stempelkander, inspireret af det gamle, men lavet i moderne stil. Alle vægge var beklædt med røde stoffelter med mellemlægsstykker og prøveklude sat op som de rene kunstværker. Der var et par giner med sommerkjoler, hvor bærestykket var inspireret af udklipshedebo, puder, en hedeboodrags med modspil i en moderne rød frakke for ikke at nævne hele rækken af julepynt, der indrammede standen.

Vi havde valgt at være en arbejdende stand og sad på skift i hold med hvert vores håndarbejde og demonstrerede forskellige teknikker. Ikke mindst knaphulssting! – og med et kig til loftet kunne gæsterne se julepynt, alle ud af knaphulssting. "Point de feston" det fik vi lært at sige (men har senere fundet ud af, at det betyder tunge-sting....ups). Folk var vilde med at se og spørge, og aldrig er der taget så mange billeder af hedeboobroderier! Der var ikke mange rolige øjeblikke på standen. Det blev dog til en del undskyldninger for vores manglende

Der var travlt på messestanden i Paris, hvor mange tusinde gæster lagde vejen forbi.

franskkundskaber, men hvor kan man komme langt på dansk, når man viser stingene samtidig.

Vi havde besøg af en skøn ældre dame, tidligere håndarbejds lærerinde, som var ked af ikke at kunne tale med os, når hun nu trods alt talte både fransk, italiensk og spansk...

Vi fik meget ros for kvaliteten af de broderede ting, både vores studier af teknikkerne samt fortolkningerne og brugen af broderi i de moderne brugsting. Det var en stor oplevelse at deltage i messen og få så meget respons på de broderier, vi har brugt så mange timer på at studere og fremstille. Tak for muligheden og opbakningen.

Der skal lyde tak til Greve Museum, der betalte vores overvægt og ekstra bagage med genstande til udstillingen, materialer til monteringen af udstillingen og donerede bøger, vi kunne sælge på standen og give væk som gaver til vores værter. Deltagerne afholdt selv udgifterne til transport, kost og logi. Derudover skal der lyde stor tak til resten af studiekredsen, som havde broderet iskrystaller til salg på standen.

Deltagere:
Helle Ferre Sørensen, Mette Humle Jørgensen, Laila Glienke Sørensen, Hanne Suppli Andreassen, Karen Suppli Andreassen, Allis Nørby Jensen og Annie Kofod.

Århundredernes kagebord på museet

Af museumsinspektør Kamilla Hjortkjær

Så er der kager til de lækkersultne.

Kager er ikke en ny eller eksotisk spise på de danske spiseborde. Men især den eksperimenterende konditori-kunst har vundet indpas de senere år med højt belagte cupcakes og dekorerede kager med sukkerglasur. Mormors eller oldemors opskrifter findes frem og genbruges. Der er weekendkageborde på restauranter, man skal booke sig plads til, bøger om kager rives ned fra hyldeerne, og der er kagekamp på alle TV-kanaler.

Smag for den søde historie

De fem sanser blev pirret til fulde, da der gik kage i kulturhistorien en søndag i september. I flere uger forinden havde der været høj aktivitet i museets køkken, mange dufte bredte sig i museets hall og café, når der blev bagt

nye og spændende kager, og søndag den 17. september fik deltagerne ved arrangementet "Århundredernes kager" så lov at smage på herlighederne.

En spiselig museumsgenstand

I den kulinariske verdenskultur har danskerne høstet ros for trumfkort som napoleonskager, wienerbrød, snegle og små- og tørkager. Den danske udgave af wienerbrød har rent faktisk mere end 170 år på bagen, da det så dagens lys på københavnsk grund i 1843. Wienerbrødet og dets mange varianter har fået verdensomspændende succes som en karakteristisk dansk-eksotisk spise i internationale konditorier.

Kage handler ikke kun om smag eller udseende, men løfter også sløret for dansk og europæisk madkultur. Ved at præsentere kagen i en historisk kontekst fandt publikum denne eftermiddag ud af, at kagen faktisk godt kan siges at være en spiselig museumsgenstand!

Det var etnolog og madhistoriker Frederikke Heick, der denne søndag eftermiddag sørgede for at guide gæsterne gennem den søde historie. Med syv forskellige kager kunne publikum få et smagfuldt indblik i 700 års madkultur, og få et indblik i hvor stor en indflydelse kagen har haft på danskernes liv. Ud over at blive beværtet med syv forskellige kager fra syv forskellige århundreder kunne man nyde en appetitvækkende haute cuisine-fortælling fra Frederikke Heicks side. Med kager, billeder, duftprøver og ord guidede hun alle gæsterne sikkert gennem kagens historie. Hvis nogen gik sultne hjem, så var det deres egen skyld!

Rollespil på Mosede Fort

Af formidlingsinspektør Louise Kofod Ahmt

Inden sommerferien fik Mosede Fort en henvendelse fra Grevens Rollespilsforening, som gerne ville indgå i et samarbejde om at udvikle et rollespilskoncept for børn, som kunne foregå i de historiske omgivelser. På Mosede Fort valgte vi at indgå i samarbejdet med ildsjælene i den lokale rollespilsforening, og takket være midler fra kommunens sommerferiepulje kunne vi sammen udvikle og afprøve rollespillet "Danskernes Kamp" i 2017.

Sommerferiepuljen i Greve Kommune

Hvert år søger museet kommunens sommerferiepulje, som giver midler til formidlingsaktiviteter i sommerferien. Greve Museum fik midler til at lave skulpturværksted og tegneværksted sammen med Den Musiske Skole, og på Mosede Fort fik vi midler til at lave forfatterworkshop og rollespil. Sommerferiepuljen giver således et økonomisk råderum til, at museet kan afprøve nogle idéer og nogle samarbejder, som vi ellers ikke ville have mulighed for. I tilfældet med rollespilsforeningen gav samarbejdet med museet dermed også mulighed for, at en af de lokale foreninger kunne få ført deres idéer ud i livet.

Fra live-rollespil til brætspil

Grevens Rollespilsforeningen har stået for at udvikle rollespilskonceptet på baggrund af den historie, der bliver formidlet i udstillingen på Mosede Fort. Museet har fungeret som sparringspartner og historisk konsulent, men rollespilsforeningen har haft frie hænder til at arbejde med det historiske materiale. Til at starte med havde Grevens Rollespilsforening den idé, at de ville udvikle et live-rollespil, da museet efterhånden har en del historiske dragter og rekvisitter, som ville kunne bruges. Det viste sig hurtigt at være et for ambitiøst projekt, så rollespilsforeningen valgte i stedet, at konceptet skulle bygges op omkring et brætspil, som skulle fungere som et minisamfund. Børnene skal spille almindelige danskere, som lever under 1. Verdenskrig, hvor maden er knap. I denne miniversion af Danmark handler det om, hvorvidt man kan klare sig igennem krigen på fuld mave ved at arbejde og samarbejde om at drive butikker, bondegårde og fabrikker. Måske ender man som en rig gullaschbaron, eller

Hvem byder højest? Man skal tænke strategisk, når der afholdes auktion i rollespillet "Danskernes Kamp".

man må en tur på fattiggården, hvis man ikke spiller sine kort rigtigt. "Danskernes Kamp" er således bygget op omkring udstillingens brede fokus på hele det danske samfund, fremfor at vælge et snævert fokus på soldaterliv og militærhistorie.

Mærk historien på egen krop

Rollespilskonceptet "Danskernes Kamp" ligger fint i forlængelse af det formidlingskoncept, som der i forvejen opleves i udstillingen "På kanten af krig". Fra museets start har det været et dogme, at historien skal kunne mærkes kropsligt. I kraft af at spillet handler om overlevelse, så blev både store og små spillere hurtigt engagerede i spillet. Den indre kapitalist kom frem, og selv de yngste spillere på omkring 10 år fandt ud af, at det var sjovere at sidde som rig gullaschbaron og have så mange penge, at de kunne stables i stakke, fremfor at skulle vende hver en mønt og ikke have mad nok til sig selv og familien. Men vejen dertil krævede mange valg og forhandlinger spillerne imellem, og da spilledagen var slut efter tre timers forløb, havde næsten alle børn lyst til at spille mere. Et godt spil-design kan således få engageret både store og små børn i den umiddelbart lidt svære historie om rationeringsmærker, dyrtid og stigende flæskepriser.

Højt at flyve....

Af arkivar Mikkel Stage

De tre gårde ved Tvillingegårde i Kildebrønde før nedrivning og udgravning. Hele området bag gårdene og frem til motorvejen blev udgravet.

Op gennem 1900-tallet har en bestemt type fotografier spillet en helt central rolle. Nemlig luftfotografiet. Normalt har man brugt flyvere, men i vore tider kan mindre også gøre det. 2017 blev året, hvor Lokalkivet tog en drone i brug i arbejdet..

Tvillingegårde og brugen af dronen

Museets drone har først og fremmest været i brug i forbindelse med vores tilsyn med ældre bygninger, og i forlængelse heraf i vores samarbejde med arkæologerne ved Museum Sydøstdanmark, der graver i vores område.

I første omgang blev dronen brugt til at dokumentere de 3 bebyggelser der lå ved Tvillingegårde udenfor Kildebrønde Landsby. Bygningerne skulle rives ned for at gøre plads til et stort logistikcenter. Først og fremmest handlede det altså om at dokumentere de tre gårde før nedrivningen, og her var dronen et helt centralt værktøj. To af gårdene havde nemlig ifølge gamle kort ligget på lokationen siden udskiftningen i starten af 1800-tallet. Så skønt

de nuværende bygninger er af meget yngre dato, var det vigtigt at dokumentere bygningernes placering i området – her kom dronen til sin ret.

Efterfølgende fandt arkæologerne ved deres forundersøgelse spor efter bebyggelser fra førromersk jernalder (ca. 400-0 fvt.), og herefter indledte de en egentlig arkæologisk udgravning af hele området. I den forbindelse bistod arkivet med droneoverflyvninger og systematisk fotografering af området. Alle de fotos, som dronen optager forsynes også med oplysninger om helt nøjagtig placering via GPS koordinater, og ved hjælp af dronens fotos og GPS-data har man siden kunnet lave tredimensionelle højdemodeller, der hjælper med at sætte de fundne bygninger op i forhold til hinanden og det terræn, de lå i for mere end 2000 år siden. I alt fandt arkæologerne spor efter omkring 100 bygninger fra perioden.

Vi glæder os til fremover at kunne bruge dronen til flere forskellige projekter.

Velsmagende lokalhistorie

Af gartner Elsebeth Larsen

Historien om et æbletræ, der voksede op på en mødding i Mosede, og som efter 140 år blev plantet i museumshaven på Greve Museum.

I frugthaven på Grevegård står der, ud over et par pæretræer og et blommetræ, en samling æbletræer. Der er tale om forskellige æblesorter, som helt fra eftersommeren til langt hen på vinteren forsyner museumscaféens køkken med æbler. Nu er der kommet to nye små æbletræer til af en gammel lokal sort, Mosedeæblet. Træerne blev podet på Pometet i Taastrup i foråret 2017 og blev plantet ud i museumshaven samme efterår.

Mosede gamle Skole og Rasmus Larsen

I Mosede var der langt op i 1800-tallet ingen skole. Mosede by var desuden opdelt imellem Karlslunde og Greve sogne, af hvilken årsag landsbyens børn gik i to forskellige skoler: De børn, der boede syd for bygaden gik i Karlslunde Skole, og børnene nord for bygaden gik i skole i Greve. Dette u hensigtsmæssige forhold affødte

et lokalt initiativ til at bygge en friskole i landsbyen, og den 8. september 1875, på Grundtvigs fødselsdag, blev Mosede Skole indviet. Som lærer i den nye skole ansattes Rasmus Larsen, gårdmandssøn og født i 1851 i Stærkende, Reerslev Sogn. Et par år efter, i 1877, giftede Rasmus sig med fynske Karen Sofie Frederikke Emilie Larsen.

Mosedeæblet

Det fortælles, at Rasmus Larsen fandt træet på sin mødding, hvor det var spiret frem. Under almindelige omstændigheder ville et henkastet æbleskrog uden tvivl være blevet spredt ud på marken eller i køkkenhaven sammen med møddingens øvrige indhold, men Rasmus Larsen tog vare på træet og plantede det ud i haven. Der kan meget vel være gået mindst fem år, før den

Mosede gamle skole.

første frugt har kunnet høstes, og der kunne sagtens være kommet et kedeligt eller ligefrem uspiseligt æble ud af det, det taler al statistik og erfaring for. Men i dette tilfælde blev tålmodigheden belønnet, og ud af alle anstrengelser kom et velsmagende og kønt lille æble. Mosedeæblet fik herefter, via podekviste fra modertræet, lokal udbredelse, men dets største udbredelse kom det til at få i en anden landsby på Hedeboegnen.

Tranegilde

I 1887 flyttede Rasmus Larsen og hans familie til Tranegilde, Ishøj sogn. Her kom han til at virke som skolelærer ved Tranegilde skole indtil 1913. I en folketællingsliste fra 1906 anføres det, at han endvidere bestred hverv som kommunesekretær, kirkesanger i Ishøj kirke og orgelspiller. Også hans hustru var aktiv i undervisningsarbejde. Ud over at passe hjemmet og de efterhånden 4 sønner, underviste Karen Sofie Frederikke Emilie Larsen om aftenen skolepigerne i syning og strikning.

En tidligere elev, Johanne Elisabeth Margrethe Sørensen mindes blandt andet følgende om sin gamle skolelærer: "Ja, vi gik i Skole hos Rasmus Larsen, en slags 'Christen Kold Elev', han tog os med paa Tur i Mosen, naar vi skulle lære Botanik og han viste os, hvordan man pode-de Træer." (Trier, Else: Ishøj – den grønne port til København. Ishøj Kommune 1998, s. 154). Og der kan meget vel have været podekviste af Mosedeæblet imellem, når skolebørnene skulle stifte bekendtskab med podekunsten. Mon ikke at børnene fik lov til at tage træerne med hjem? I hvert fald stod der et mosedeæbletræ i mange af haverne i Tranegilde.

Arved Larsen

En af Rasmus Larsens sønner, Arved Larsen (1878-1951), turde være nogle læsere bekendt. Han blev, som sin far, skolelærer og det endda på Mosede skole. Arved var aktiv i husmandsbevægelsen og i politik i det hele taget. Han var i årene 1933-46 sognerådsformand for Greve-Kildebrønde Sognekommune, opstillet for Socialdemokratiet.

Mosedeæblet genfundet, her hos Benthien Jørgensen, Tranegilde 1988.

Rasmus Larsen fra årene i Tranegilde.

Holger Larsen

En anden af Rasmus Larsens sønner var Svend Holger Larsen (1884-1971). Holger tilplantede ¾ tønde land af jorden på sit husmandssted med Mosedeæbletræer. Husmandsstedet lå, hvor Ishøj industrikvarter nu ligger. Holger Larsen var desuden uddannet tømrer. Herudover blev han den første formand for Thorslunde-Ishøjs Husmandsforening (1913) og siden også formand for den lokale afholdsforening.

Greve lokalhistoriske Forening

I slutningen af 1980'erne iværksatte medlemmer af Greve Lokalhistoriske Forening en detektivjagt på Mosedeæblet. Daværende suppleant i Greve Lokalhistoriske Forening, Kjeld Ejdorf, interviewede Arved Larsens datter, Erna Dyrberg Nielsen, som sendte Ejdorf videre til sin fætter Svend Larsen, gartner i Ishøj (og søn af ovenfor nævnte Holger Larsen). Sammen med Svend Larsen

drog medlemmer af Greve Lokalhistoriske Forenings bestyrelse til Tranegilde, hvor Svend Larsen kunne udpege et par gamle eksemplarer af træet, herunder det ene foran Tranegilde gamle skole. Det var en heldig årstid, og æblerne blev både fotograferet og smagt på. Senere den vinter vendte man tilbage for at hente podekviste.

Bjørn Helles, daværende formand for Greve Lokalhistoriske Forening og ejer af Kildebrønde Frugtplantage, stillede æblegrundstammer til rådighed og bestyrelsesmedlem Birthe Nielsen podede grundstammerne med kviste af Mosedeæblet. Ved foreningens Mikkelssdagsfest i 1992 kunne bestyrelsen præsentere de første 8 eksemplarer af Mosedeæblet.

Pometet i Taastrup

Kort tid derefter kontaktede Kjeld Ejdorf pometmesteren på Pometet i Taastrup, Claus Larsen. Således blev Mosedeæblet indlemmet i Pometets samling af flere hundrede æblesorter, hvoraf mange er lokale danske sorter. Herved sikredes Mosedeæblets overlevelse, idet Pometet, ud over den forsknings-, undervisnings- og frugtavlsmæssige interesse, også indgår i Nordisk Genbank, der har til formål at bevare genetiske ressourcer inden for kulturplanter. Det var fra disse træer, at Greve Museum i foråret 2017 år fik podet de nye æbletræer.

Danske æblers slægtstræer

Hvordan ligger det mon med Mosedeæblets slægtskabsforhold? De fleste af de gamle landsbyæbler opstod, i lighed med Mosedeæblet, som en spontan krydsning mellem modertræet og det træ i omegnen, der bestøvede æbleblomsten, altså helt tilfældigt. Derfor kunne man ikke vide med sikkerhed, hvem ophavet var. Men nu til dags findes der jo dna-tests:

I 2016 – som grundlag for en ph.d.-afhandling – kortlagde hortonom Bjarne Larsen (Institut for Plante- og Miljøvidenskab på Københavns Universitet) ved hjælp af dna-analyser slægtskabet for 448 æblesorter: 287 af disse kom fra Pometet, 86 kom fra andre europæiske lande

men har været dyrket i Danmark, og 75 kom fra en samling på Assens Planteskole på Vestfyn. Undersøgelserne bød på flere overraskelser, og hidtil ukendte slægtskabsforhold blev kortlagt. Helt overordnet viste Bjarne Larsens genetiske undersøgelse, at de danske æblesorter falder i tre hovedgrupper:

Den første gruppe er centreret omkring Cox's Orange med Ingrid Marie som et velkendt æble. Den anden gruppe er forskellige varieteter af Pigeonæbler, som alle er efterkommere af det franske æble Pigeonnet blanc d'Hiver, der i Danmark kendes tilbage fra Den Kgl. Frugttræplanteskole i Odense i 1795. Cox's Orange og Pigeonnet blanc d'Hiver er de to æbler, som har langt de fleste afkom i Danmark. I den tredje hovedgruppe finder man f.eks. æblet Filippa.

Mosedeæblets afstamning

Ikke alle Pometets lokale danske æblesorter blev testet i forbindelse med forskningsprojektet, herunder heller ikke Mosedeæblet. Men i januar 2018 havde man færdigtestet Pometets resterende sorter. Nu var det jo spændende, hvad analysen af resultaterne ville vise! Desværre viste der sig ikke rigtigt nogle klare resultater med hensyn til Mosedeæblets ophav. Æblet ser ikke ud til at være afkom af nogle af de øvrige danske og udenlandske æbler i Pometets samling. Umiddelbart ser den dog ud til at være nærmest beslægtet med endnu et gammelt "landsbyæble", Annas æble og med nogle af sorterne i pigeongruppen.

Pigeon og frøkonstans

At Mosedeæblet netop er beslægtet med Pigeon giver god mening. Pigeon udmærker sig nemlig ved, til en vis grad, at være frøkonstant. Altså, når man en æblekerne fra et godt pigeontræ, er der en god mulighed for, at træet vil arve mange af modertræets egenskaber, hvilket langt fra er tilfældet med mange andre æblesorter.

Faktisk står der på Pometet flere gamle lokale danske sorter med islæt af Pigeon i deres dna. Og disse kan meget vel være opstået på lignende måde som Rasmus Larsens æble.

Kanoner til Mosede Fort

Af museumschef Henriette Buus

I efteråret 2017 ankom to stk. 75 mm luftværnskanoner til Mosede Fort! Hermed blev et stort ønske opfyldt. Vi har længe gerne ville have mulighed for at vise museets besøgende lidt af fortets armering.

Det som fortet nu er blevet beriget med er to 75 mm luftværnskanoner, der rent faktisk stod på fortet under 1. Verdenskrig. Mosede Fort var det sted, hvor de to første eksemplarer af denne kanon blev opstillet i 1916. De to kanoner er blevet flot istandsat og placeret på deres originale pladser i hvert hjørne af fortet, og man kan nu komme endnu tættere på historien om Danmark 1914-18.

Gæster ved Indvielsen af de nye luftværnskanoner.

Vejen til Greve

Der er tale om to model 1916 luftværnskanoner, der hidtil har været opstillet på Hjørring Kaserne. Da Forsvaret i 2016 besluttede at flytte dem, ønskede man at opstille dem et sted, der var relevant for deres historie. Tøjhusmuseet formidlede kontakten til Mosede Fort, da de første eksemplarer oprindeligt blev opstillet her. Kanonerne blev af forsvaret fragtet fra Hjørring til Kaltechs værksted i Hvidovre, hvor de blev istandsat og malet. Istandsættelse, bemaling og opsætning på Mosede Fort har Kaltech sponsoreret.

Truslen fra luften

I januar 1915 havde tyske luftskibe foretaget de første luftangreb mod England, og det satte skub i udviklingen af et dansk luftforsvar. Mosede Fort blev opført for at være med til at hindre fjendtlige skibe i at bombardere København eller landsætte styrker så tæt på hovedstaden, at kanonerne kunne ramme bykernen. Nu kom truslen om bombardement pludselig fra luften. Der blev derfor arbejdet på at kunne fremstille egnet luftskyts – midt i en verdenskrig kunne man ikke købe det nogen steder.

Fra kystforsvar til luftskyts

Som det kraftigste skyts valgte Hærens Tekniske Korps at udvikle en luftskytsmodel af den helt nye hurtigt skydende 75mm kanon model 1914, der var beregnet til kystforsvar. For at kunne skyde op i luften, måtte man udvikle en langt kraftigere sokkel og et andet skjold, samt sørge for nye retningsapparater. Hvor den oprindelige model 'kun' vejede 2,3 tons, vejede luftskytsmodellen over 3 tons.

Til Mosede ved en tilfældighed

I april 1916 blev det besluttet at tage kanonen i brug og sætte den i produktion. De to første forsøgseksemplarer blev allerede i maj måned 1916 opstillet på Mosede Fort, hvor man allerede havde støbt fundamenter, der passede, så her ville man kunne tage dem i brug øjeblikkeligt.

Kanonerne i dag

Delene på de opstillede kanoner har forskellige løbenumre, hvilket tyder på, at der er tale om eksemplarer sammensat af dele fra flere kanoner. Måske har enkelte af delene også været på Mosede Fort i 1916. Luftskytskanonerne kan beses allerede nu. De må også gerne klappes, men ikke kravles på. Kanonerne på fortområdet føjer endnu en dimension til museets historiefortælling om Danmark 1914-18.

Om stråtag før og nu

Af gartner Elsebeth Larsen

En del af stuehuset på Greve museum fik december 2017 et nyt stråtag. Udseendet stemmer naturligvis overens med Hedeboegnens byggetraditioner, og håndværket er udført efter både gamle og helt moderne arbejdsmetoder.

Stråtaget, en levende biotop

Et godt stråtag kan holde i mindst 30 år og ofte meget længere, men holdbarheden er betinget af flere forskellige faktorer: På vindbeskyttede og skyggefulde steder kan der med tiden opstå en hel lille biotop på taget, i form af mosser, alger og svampe. Frodigt ser det ud, men det er samtidig med til at nedbryde stråtaget. Og dette var netop tilfældet for den del af stuehusets tag, der vender ud mod prydhaven. I december 2017 gik tækkfirmaet, Tækkemand Johan Niensens Eff., derfor i gang med omtækning af taget, og allerede inden jul stod det flotte resultat klar. Ved samme lejlighed blev tagryggen hele gården rundt efterset, og hvor det var tiltrængt blev tagryggen mønnet med frisk havrehalm, og udtjente kragetæer af eg blev udskiftet med nye.

Et moderne håndværk med traditioner

Det nylagte stråtag fremstår med et udseende, der stemmer helt overens med ældre byggetraditioner på denne egn. Hvad man ikke umiddelbart kan se er, at flere af de teknikker, materialer og redskaber, der er anvendt i forbindelse med arbejdet, er aldeles moderne. Arbejdet er nemlig udført i henhold til Tækkevejledningen, som er det tekniske grundlag, der skal sikre overholdelsen af myndighedernes krav i forhold til materialer, brandsikring, isolering og en god del mere. Eksempelvis fastgjorde man førhen stråknipperne til taglægterne med halmsimer. De hundredvis meter af simer, der gik til, blev fremstillet i hånden og var en vigtig vintersyssel, som man blev oplært i fra barnsben af. Med tiden kom der også andre naturmaterialer til fx kokosgarn, der påsyedes med en krum bindenål. I dag bruges der ofte rustfri ståltråd, som med specialskruer monteres på lægterne med en batteriboremaskine.

Tækkeren i gang med arbejdet på stuehusets tag.

Tagryggen mønnes med frisk havrehalm.

Tækkemanden

I modsætning til i dag, hvor tækkerfaget er en erhvervsuddannelse, var tækkemanden før i tiden ikke uddannet i faget. Tækning var ingen helårsbeskæftigelse, og tækkemanden kunne typisk være en husmand eller landarbejder, der havde tilegnet sig håndværket via sidemandsoplæring hos en ældre tækkemand. Ud over en dagløn fik tækkemanden ofte kosten på gården eller i huset, hvor han arbejdede. Han havde selv sine arbejdsredskaber med, mens arbejdsgiveren skulle sørge for tækkematerialer, symateriale og fx stiger. Desuden påhvilede det normalt arbejdsgiveren at stille en medhjælper til rådighed.

Mere viden om Danmark under 1. Verdenskrig – Vidensportalen

Af museumschef Henriette Buus

Det gamle, mosbegrøede tag ses nederst til højre og det nylagte herover.

Tagmaterialer

Som nævnt skulle arbejdsgiveren førhen stille tækkematerialer til rådighed. Indtil omkring år 1900 tækkede man oftest med langhalm, altså langstråede sorter af rug, som man selv kunne dyrke. Der kunne dog også anvendes hvedehalm. Et stråtag af rug kunne holde i 12-20 år, alt efter verdenshjørne og skygge/læ.

Nu til dags ville betegnelsen rørtag være mere dækkende, idet man fra starten af det 20. århundrede gik over til at anvende tagrør. Sådant er det fremdeles, ikke mindst fordi et rørtag holder mindst dobbelt så længe som et tag af langhalm. Tagrør har vi jo til overflod af her i landet, specielt i fjordene, og enkelte tækkemænd høster da

også lokalt. De fleste tagrør bliver dog i dag importeret og på taget af Grevegård ligger nu rør, der har haft deres opvækst i den kinesiske permafrost. Den lange transportafstand til trods er tagrør dog stadig – ifølge en undersøgelse fra Teknologisk Institut – den mest klimavenlige form for tagdækning, man kan have.

I foråret 2017 åbnede Museet på Mosede Fort en ny platform for fortællinger om Danmark i årene under 1. Verdenskrig og om Danmarks kamp for at holde sig ude af krigen og sikre opbakning til den danske neutralitet. Vi kalder den for Vidensportalen. Her kan alle fordybe sig i 4 vigtige år i Danmarkshistorien. Vidensportalen er således et supplement til udstillingen "På kanten af krig – Neutralitet mellem krig og velfærd" på Mosede Fort.

Som del af den store bevilling, som museet fik af Arbejdsmarkedets Feriefond til etablering af udstillingen "På Kanten af krig – Neutralitet mellem krig og velfærd", hørte også udviklingen af en Vidensportal, der både kunne tjene til før et besøg lige at se, hvad det nu var for historier, man kunne forvente at få, hvis man besøgte Mosede Fort – Danmark 1914-18. Men formålet med Vidensportalen var også, at den kunne forlænge besøget. Altså at der blev et sted, hvor nogle af de historier, der bliver fortalt i kasematten fik nogle flere ord og billeder med på vejen, dog stadig uden at det blev alt for "nørdet".

Denne vidensportal har vi arbejdet på siden 2016, og i forår 2017 blev den tilgængelig for publikum på www.danmark1914-18.dk. Ambitionen er, at vi hele tiden fylder nye historier på, der relaterer sig til udstillingen i kasematten eller til andre historier, museet graver op om Danmark under 1. Verdenskrig.

Vigtige år for historien

På www.danmark1914-18.dk vil historierne fra 1914-18 folde sig ud. Læseren kan møde personer, steder og genstande fra dengang, der har deres helt egen fortælling. Interesserede kan møde gullaschbaroner og politikere fra tiden og læse om kvinders valgret, Dansk Vestindien og meget mere.

Vidensportalen giver museets besøgende og alle andre interesserede mulighed for at forfølge lige præcis de temaer og historier, de er interesserede i om Danmark under 1. Verdenskrig. Alle kan blive klogere på, hvordan presset på de ydre grænser og kampen for neutralitet

Forside af Vidensportalen hjemmeside www.danmark1914-18.dk

medfører, at Danmark gennemgår en rivende udvikling på de indre linjer, der blandt andet betyder, at grundstenen til den danske velfærdsstat bliver lagt. Da krigen slutter i 1918, er Danmark blevet et helt nyt samfund.

Levende fortælling

Hver dag vil interesserede via avislinket på Vidensportalen forsiden kunne klikke sig ind i Statsbibliotekets avisdigitalisering og læse en avis fra samme dato for nøjagtig 100 år siden. På den måde kan du følge historiens gang på daglig basis og fx se den danske presses dækning af vigtige jubilæer, fx overdragelsen af de vestindiske øer til USA i marts 1917.

På museet oplever vi ofte gæsternes overraskelse over, hvor mange af nutidens dilemmaer, der har rødder tilbage til tiden under 1. Verdenskrig. På vidensportalen vil vi perspektivere til nutiden med hjælp fra blandt andre Ellemann & Lykketoft, der med deres nutidige perspektiv og historiske viden giver deres bud på et par af datidens dilemmaer og den danske håndtering af datidens trussel om krig.

Vidensportalen vil fremover få flere og flere historier i form af artikler, nyt billedmateriale og nye vinkler på den danske neutralitet under 1. Verdenskrig. Vi er stolte af at kunne præsentere en vidensplatform og et levende historisk site, der kan gøre denne periode i Danmarkshistorien relevant for flere.

Årets nye indleveringer

Af museumsinspektør Kamilla Hjortkjær og arkivar Mikkel Hansen Stage

Madlavning og højt humør ved køkkenteltet.
Danmarkslejren/Hundige Camping 1935

Hvert eneste år er der indleveringer, der gør et særligt indtryk. Det kan være, fordi genstandene er af helt særlig karakter, fordi de bringer en god – og måske ikke før fortalt – historie med sig eller en helt tredje grund. Her kan du læse mere om nogle af indleveringerne til museets og arkivets samlinger, som vi tog imod i 2017.

Campingliv i Danmarkslejren

I Hundige ligger Danmarks ældste organiserede campingplads, Hundige Strand Familiecamping. Det er noget, vi er stolte af i Greve og en rigtig god historie, som vi ynder at fortælle. Desværre havde arkivet indtil nu ikke særligt mange fotografier fra lejren specielt ikke fra de første år i mellemkrigstiden. Dette ændrede sig i foråret 2017, her kom vi i kontakt med en borger, som lod os scanne hele sin fars samling af negativer fra Danmarkslejren, som campingpladsen hed dengang.

Givers far havde været et aktivt medlem af foreningen hele sit voksenliv, så billedsamlingen på 160 fotografier strakte sig helt tilbage fra starten af 1930'erne og frem til midten af 1970'erne. Udover at billederne viste Danmarkslejren og et unikt stykke dansk campinghistorie, afspejlede de også et helt livs ferier ved Hundige Strand.

Det er ofte svært at finde genstande, som knytter sig til livet på campingpladserne og ved stranden, men sammen med fotosamlingen fra Danmarkslejren fik museet en enkelt lille genstand, nemlig et såkaldt påsyningsmærke fra Danmarkslejren, som man syede på bluserne, når man var i Danmarkslejren. Sidst på året var vi desuden glade for at tage imod et ældre skilt fra 1920'erne, som har hængt på sommerhuset "Solstrejf". Huset kan ikke findes mere, men metalskiltet med husets navn gemmer Greve Museum nu til eftertiden.

Film

I løbet af året har arkivet modtaget nogle rigtig gode smalfilmssamlinger. Forskellige film med Greve Hestegarde har hjulpet os til at belyse og formidle denne forenings virke, familieoptagelser fra en helt almindelig familie i Tune hjælper os til at formidle det nære familieliv i forstaden i 1960'erne og -70'erne. Det kan være juletræshentning op til jul, leg i sneen på villavejene eller boldspil i baghaverne på de lange sommeraftener. Nogle gange kan det måske virke trivielt, at vi også indlemmer disse ting i vores samlinger, men de spiller en stor rolle, når vi skal formidle livet i forstaden og få et indblik i det dagligliv, der foregår i hjemmene.

Arkivalier

Igennem året har arkivet modtaget et væld af arkivalier. Personarkiver med skudsmålsbøger, koppevaccinationsattester, svendebreve, virksomhedsarkiver med ordrebøger og regnskabsprotokoller, der belyser det lokale erhvervslivs virke i kommunen og meget andet. To arkiver skal dog specielt fremhæves; nemlig Hundigegårds Grundejerforenings arkiv og Greve Strands Grundejerforenings arkiv. Disse to foreninger er grundlagt med omkring 50 års mellemrum i 1917 og i 1963, og repræsenterer de to største tilflytningsbølger til Greveegnen; sommerhusbeboerne og nybyggerne. Det er i disse arkivalier, man kan finde sporene af de værdier, kulturer og tanker, der gennemsyrede disse tilflytninger. Derudover er sidstnævnte helt uundværlig i beskrivelsen af den fysiske udmøntning af Køge Bugt Planen.

Indsamling til særudstillinger – Sne og have

Når der arbejdes på nye særudstillinger, som kan fortælle om egnens historie og indbyggere, så fører det ofte med sig, at vi leder efter nye genstande til museets samling. I 2017 har vi både taget imod genstande, der knytter sig til fortællingerne om vinterens kulde og sne og om livet i de lokale parcelhushaver. I årets juleudstilling fik vi derfor mulighed for at vise vintertøj, kælke, ski m.v. Det er dog kun en lille brøkdal af de udstillede genstande, som efterfølgende finder vej til museets permanente samling. Ligeledes har vi allerede i 2017 haft fokus på at indsamle til

Hygge ved det traditionelle hvide bomuldstelt.
Danmarkslejren/Hundige Camping 1932

særudstillingen "Mig og min have", som skal vises i efteråret 2018. Museet fik eksempelvis foræret et hakkejern, som blev købt af giver og hans kone omkring 1963-64 samtidig med, at de købte grund i Eriksmindekarveret, hvor de byggede hus. Hakken har haft et langt og nyttigt liv i givers have og er blevet brugt flittigt, lige indtil den blev givet til Greve Museum i maj 2017. Vi kan berolige naboerne i parcelhuskarveret med, at der nok skal blive luget ukrudt stadigvæk, for giver fik et nyt hakkejern i 80 års fødselsdagsgave – af sin nabo.

Broderi er stadig interessant

På Greve Museum har vi gennem vores udstillinger, kurser og forskning gennem en årrække på forskellig vis fortalt om hedebosyningernes betydning for egnen. Og der er ingen tvivl om, at museets arbejde med broderi og håndarbejde gennem en lang årrække har ført til at mange henvender sig til museet, når de har ældre broderier, de ønsker at skille sig af med. I løbet af 2017 fik museet 5 indleveringer, som indeholdt historiske hedebosyninger. De hvide broderier er til stor glæde både for museets gæster, som kommer langvejs fra for at se på de broderier fra samlingen, som udstilles, og ligeledes kan museets faste sykkreds få glæde af at få nye broderier at studere.

Årets gang på Greve Lokalarkiv

Af arkivar Mikkel Stage

er, film og arkivalier er blevet oplevet af så mange som muligt. På den traditionelle bane har vi i løbet af året afholdt mange foredrag. Både nogle hvor vi selv fortalte, men også nogle hvor vi havde inviteret folk udefra eller fået nogle af vores dygtige samarbejdspartnere til at udbrede deres righoldige viden. I alt har arkivet afholdt 20 arrangementer med deltagelse af små 1000 mennesker. Vi oplever, de steder hvor vi kommer, at folk er positive, og rigtig gerne vil vide mere om deres lokalhistorie.

Et andet sted vi oplever denne entusiasme er på Facebook, hvor vi har haft et meget godt samarbejde med kommunens kommunikationsafdeling. Vi har sammen optaget nogle film, hvor vi fortæller små lokalhistorier med udgangspunkt i forskellige steder i kommunen, ligesom vi løbende har bidraget med kulturhistorisk materiale i form af film og fotografier til kommunens facebookside. Filmene og materialet blev meget godt modtaget, og samarbejdet fortsætter i 2018.

Et tilbagevendende arrangement, som også har givet et godt kendskab til lokalarkivet, er modtagelsen af nye borgere. Det er et arrangement, hvor nye borgere bliver informeret om det skønne sted, de nu er flyttet til. Her har vi rollen som dem, der fortæller om Greves historie, og på den måde sikrer vi, at mange af vores nye medborgere ved, hvad en hedebosyning er, og hvad Tunestillingen var for noget.

Frivillige ildsjæle

Ligesom de foregående år har de arkivfrivillige også i år båret en stor del af arkivets arbejdsindsats. Uden deres kombination af lokalhistorisk viden og gåpåmod, ville det rent ud sagt være svært at drive et lokalhistorisk arkiv. I år har vi i samarbejde med den lokalhistoriske forening

Valdemar, også lavet en frivillig gruppe der arbejder med Karlslundeområdet, hvilket har givet os en masse ny viden og endnu flere kræfter.

Takket være de frivilliges indsats har det igen i år været muligt at leve op til vores principper om straks-registrering af indkommet materiale, således at vi igen i år ikke skaber et ordnings- og registreringsmæssigt efterslæb.

Placering af luftfotografier

Specielt et område har de frivillige arbejdet meget med i årets løb; nemlig placering af fotografier i Danmark Set fra Luften. Danmark set fra Luften er Det Kgl. Biblioteks luftfotosamling. Her har man scannet over 1 million luftfotografier fra forskellige selskaber og institutioner f.eks. Sylvest Jensen og Geodætisk Institut. Disse scanninger bliver i første omgang lagt på kortet som røde nåle, og vores frivillige bruger så deres lokalkendskab til at placere dem på de helt rigtige bygninger.

Udover at det har været et rigtig sjovt stykke arbejde, som har affødt utallige diskussioner om, hvor denne eller hin boede, gør det os nu i stand til at finde luftfotografier af næsten alle bygninger og gårdmiljøer i hele kommunen. Det er et stort skridt fremad i forhold til at formidle den helt tætte lokalhistorie, hvor vi beretter om enkelte husstande og familier.

En anden digital formidlingsplatform, der også tager sit udspring i de enkelte fysiske lokaliteter, er Historisk Atlas. Her har vi fra arkivets side arbejdet tæt sammen med de lokalhistoriske foreninger om at få endnu flere fortællinger lagt op, således at vi dækker hele kommunen. Det er et arbejde, vi er nået langt med i år, men som også fortsætter i årene fremover.

Mange mennesker deltog i vores arrangementer i løbet af året. Her er det byvandring langs Kildebrønde Landevej, hvor omkring 80 mennesker gik med.

Samling og registreringsarbejde

I slutningen af 2016 fik vi digitaliseret hele vores lyd- og interviewsamling. Gennem hele 2017 har vi arbejdet på at få registreret og struktureret samlingen, således at vi nu hurtigt og nemt kan finde alle de forskellige lydfiler. Til næste år venter et stort arbejde med at indeksere de forskellige interviews, så vi ud fra emnesøgninger kan finde præcis det interview, hvor der fortælles om stormfloden i 1872 eller manglen på mad under 1. Verdenskrig.

Vores fotosamling er også blevet færdigregistreret og struktureret i løbet af året. Det var især arbejdet med vores geografisk opdelte samlinger, der manglede. Det betyder, at vi nu også har nogle rigtig gode og let tilgængelige materialer, når vi skal fortælle om enkelte bygninger eller generelle byudviklinger. I alt er vores fotosamling vokset fra 18.000 digitaliserede billeder sidste år til 25.000 i år.

Danmark set fra luften har de frivillige arbejdet meget med i årets løb, og vi kan nu finde billeder af næsten alle lokaliteter i Greve med den rigtige beliggenhed. Her ses Hundegården i 1957, før området blev bebygget. I dag ligger Gersagerparken og Krogårdsskolen på stedet.
Foto: Det Kgl. Bibliotek; Fotograf: Sylvest Jensen

I løbet af 2017 har vi på arkivet arbejdet rigtig meget med at formidle vores materiale, og vores gode fortællinger for så mange mennesker som muligt. Vi har gjort meget ud af at være til stede på mange forskellige formidlingsplatforme for at nå nye målgrupper.

Formidling

På arkivet har vi et lille mundheld, der hedder, at vore samlinger kun lever, når de bliver formidlet til nogen. Derfor har vi i årets løb gjort meget for, at vores fotografi-

Om Greve Museum – tal og organisation

Af økonomimedarbejder John Alexandersen

Denne artikel giver et overblik over museets tal og organisation.

Åbningstider

	Greve Museum	Mosedede Fort Danmark 1914-18	Greve Lokalarkiv
Mandag	Lukket	Lukket	Lukket
Tirsdag	11-15	Lukket	Lukket
Onsdag	11-15	13.30-17	13.30-17
Torsdag	11-15	13.30-17	13.30-17
Fredag	11-15	11-15	Lukket
Lørdag fra 18. feb.	11-16	11-16	Lukket
Søndag til 31. aug.	11-17	11-16	Lukket
Søndag fra 1. sep.	11-16	11-16	Lukket
2. onsdag i mdr.	11-20		13.30-20

Administrationen: Alle hverdage 9-15

Skoletjenesten: Alle hverdage 9-15

Markedsføring

På grevemuseum.dk og mosedefort.dk kan brugerne tilmelde sig vores nyhedsbreve, der sendes ud 5-10 gange om året. Greve Museums nyhedsbrev har 238 abonnenter, mens nyhedsbrevet fra Mosede Fort – Danmark 1914-18 har 848 abonnenter tilmeldt ordningen.

Der blev i 2017 lavet en digital folder med museets undervisningstilbud. Folderen blev sendt ud til alle skoler og lagt på lærernes intranet. Derudover ligger alle tilbud også på platformen skoletjenesten.dk.

Antal artikler i trykte medier i 2017

	Greve Museum	Mosedede Fort
Dagbladet	15	9
Sydskysten	16	9
Vestegnen	7	4
Øvrige regionale og lokale blade	2	15
Landsdækkende	11	17

Greve Museum og Mosede Fort – Danmark 1914-18 sender pressemeddelelser ud til både lokale og landsdækkende aviser og medier. Greve Museum har sendt omkring 40 pressemeddelelser i løbet af 2017, mens museet på Mosede Fort har sendt 27 stk. Derudover er der løbende kontakt med enkelte journalister, magasiner og andet, som vi kommunikerer direkte med.

Det lykkedes på Mosede Fort at få skabt særlig opmærksomhed omkring museets store forsknings- og formidlingsprojekt *Kampen om maden 1914-1918*. Både Politiken og Kristeligt Dagblad har skrevet længere artikler om emnet og Kristeligt Dagblad endda flere gange.

I 2017 lykkedes det også for Greve Museum at komme igennem til flere landsdækkende medier med omtale af blandt andet udstillingen "Børne TVs Historie", hvor blandt andet Billedbladet, Familiejournalen, Politiken og Weekendavisen havde omtaler af den populære udstilling. Også udstillingen "Hvem Sagde Broderi?" fik omtale i flere landsdækkende magasiner, som har håndarbejde og design i fokus. Greve Lokalarkiv var desuden med til at levere fotos til en artikel med titlen "Campingplads fra før alle danskere kunne holde ferie", som blev udgivet i Jyllandspostens livsstilstillæg.

TV og digitale medier

Mosedede Fort har optrådt 3 gange på TV. Først med to ferieaktivitetsindslag fra hhv. vinterferie og sommerferie med Virtual Reality i fokus den ene gang og brætrollespil den næste. Begge gange i Lorry. Derudover har vi optrådt i DR1s program Hammerslag, hvor museets medarbejder Nicolai Nielsen viste rundt i kasematten og fortalte om stedet og placeringen.

I forbindelse med lanceringen af vores vidensportal www.danmark1914-18.dk i begyndelsen af året producerede vi en række små-film, hvor Mogens Lykketoft og Uffe Ellemann udtalte sig om datidens politiske problematikker, som blev bragt på Facebook ugentligt i foråret. En af disse småfilm blev også bragt på netmediet POV (Point of View International).

Uffe Ellemann-Jensen og Mogens Lykketoft besøger Museum Mosede Fort.

Mosedede Fort blev desuden nævnt 23 gange på webmedier som Altinget, Sn.dk (en del af Sjællandske Medier) og Solrodneyt.

Søndagen før påske havde Greve Museum besøg af TV2 Lorry samt en journalist fra det tyske ZDF. Begge TV-kanaler ønskede at lave en reportage om det traditionsrige påskearrangement med familierundvisning i stuehuset og efterfølgende værkstedsaktiviteter, hvor børn og voksne klipper gækkebreve og farver æg.

På Greve Museum kunne vi desuden ved årets udløb optælle 38 artikler eller omtaler på 15 forskellige webmedier herunder eksempelvis kvindeguiden.dk, jyllandsposten.dk, lorry.dk og selvfølgelig også sn.dk, som står for hele 15 af omtalerne.

Museets egne digitale platforme

På Greve Museums hjemmeside www.grevemuseum.dk har der i 2017 været 22.596 unikke besøgende. På Mosede Fort – Danmark 1914-18s hjemmeside www.mosedefort.dk har der i 2017 været 16.174 unikke besøgende.

Både Greve Museum, Mosede Fort – Danmark 1914-18 og Lokalarkivet har sider på Facebook, hvor følgerne kan følge med i, hvad der sker på museet og i arkivet. Ved udgangen af 2017 havde Greve Museum 927, hvilket næsten er en fordobling af følgere siden udgangen af 2016. Mosede Fort – Danmark 1914-18 havde ved årets udgang 1145 følgere, som er en stigning på 20 % siden udgangen af 2016, og Greve Lokalarkivs side havde 185 følgere, hvilket er en stigning på 14 % siden sidste år. På Facebook har

Greve Museums opslag haft en såkaldt samlet rækkevidde på 232.905. Dette tal dækker over antallet af personer, som har fået aktivitet fra siden inklusive opslag, opslag på andres sider, annoncer, referencer og indtjekninger. På Greve Museums Facebookside har vi valgt at sponsere enkelte opslag i forbindelse med udstillingsåbninger og større arrangementer, så det samlede resultat af sponserede opslag var 62.086.

Infomedia

I 2017 valgte vi at tegne et abonnement på Infomedias medieovervågning af samtlige danske medier, hvilket har givet os en ny mulighed for at få overblik over, hvor og hvornår museet bliver omtalt i den trykte presse samt på online nyhedsmedier. Det betyder, at vi bliver opmærksomme på medier, der er interesserede i vores emneområde, og dermed har vi mulighed for en bedre kontakt til medierne.

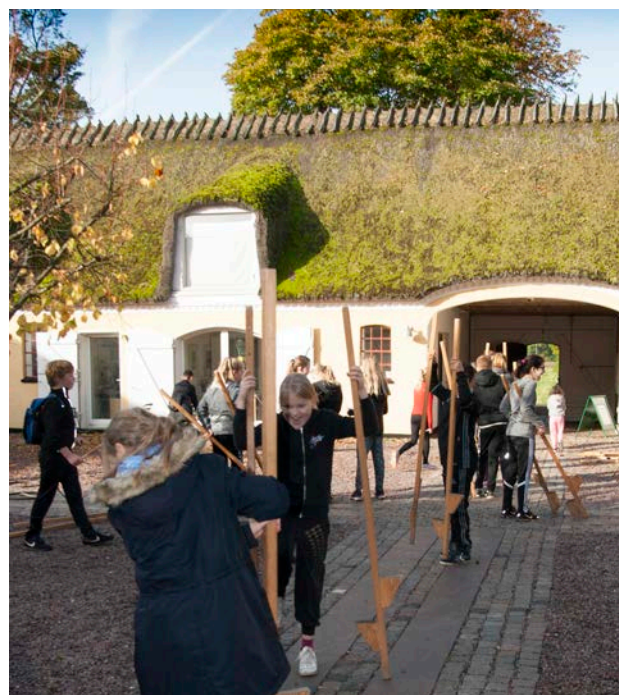
Økonomi

Museets basisøkonomi bestod i 2017 af følgende beløb:

Kommunalt tilskud til Greve Museum inkl. børnekulturmidler mm.	kr.	3.801.058
Kommunalt tilskud til Mosede Fort – Danmark 1914-18	kr.	2.032.500
Statstilskud	kr.	1.947.912
I alt	kr.	7.781.470

Hertil kommer beløb museet har modtaget som tilskud på baggrund af projektansøgninger og fondsbevillinger, hvor der på projekter med fondsmidler er en periodisering af indtægter og udgifter over flere år.

VELUXFONDEN	Kr.	1.600.000
Nordea Fonden	kr.	474.957
Arbejdsmarkedets Feriefond	kr.	1.353.834
Beckett Fonden	Kr.	40.000
I alt	kr.	3.468.791

Elever til skolernes motionsdag prøver kræfter med stylvær i gården

Bygnings- og havevedligehold og større anskaffelser

I december blev nordsiden af stuehuset på Grevegård tækket, øvrige stråtages tagrygge blev mønnet med frisk havrehalm, og slidte kragetæer af eg blev udskiftet med nye.

Syge og dårlige træer er blevet fældet på Grevegård. Der er blevet anskaffet en trailer for at gøre det nemmere at transportere genstande og andet.

I august blev der konstateret skimmelsvamp i et kontorlokale (projektrummet) på 1. sal, som siden da har været utilgængelig, hvilket har affødt pladsproblemer m.v. Der er foretaget flere målinger for at få viden om omfang, og der er foretaget undersøgelser for at finde årsagen til skimmelsvampens opståen. Et arbejde der stadig er i gang.

Besøgstal

Besøgende til Grevegård i 2017:

	Voksne	Børn
Besøgende til udstillinger	5.208	2.171
Besøgende til omvisninger	359	20
Besøgende til arrangementer	3.220	555
Besøgende i arkivet	293	
Skole- og børnehavebørn samt lærere i skoletjenesten	223	2.510
I alt	9.303	5.256
Total 14.559 gæster		

På Grevegård fordeler museets gæster sig på individuelle besøgende, som går rundt og kigger på udstillingerne, får sig en kop kaffe i caféen eller er en tur forbi arkivet for at undersøge noget. Der er også rigtig mange, der deltager i de arrangementer, museet laver for både voksne og børnefamilier. Desuden er der jævnligt nogle private grupper, som henvender sig for at få en omvisning i museets udstillinger. I 2017 har der været ekstraordinært mange børnehavebørn p.g.a. udstillingen Børne TVs historie.

Besøgende til Mosede Fort – Danmark 1914-18 i 2017:

	Voksne	Børn
Besøgende til udstillinger	5.592	1.654
Skolebørn og lærere i skoletjenesten	339	1.773
Besøgende til arrangementer	1.223	881
I alt	7.154	4.308
Total 11.462 gæster		

På Mosede Fort – Danmark 1914-18 fordeler gæsterne sig på individuelle besøgende, hvoraf mange deltager i den offentlige ½ times introduktion, der er en del af billetten. 77 foreninger og organisationer har i 2017 bestilt en privat omvisning.

92 skoler har modtaget undervisning på Mosede Fort Danmark 1914-18. 76 fra grundskolen og 16 ungdomsuddannelserne. 38 af klasserne stammer fra Greve Kommune, hvoraf 25 klasser har et obligatorisk forløb

i 8. klasse. De 54 klasser kommer fra skoler uden for Greve Kommune. Der udbydes undervisning i fagene dansk, samfundsfag, matematik og idræt foruden historie, som indgår i alle forløb.

Personale

Museumschef Henriette Buus, 37 timer/uge
 Souschef Ruth Hedegaard, 37 timer/uge
 Administrativt personale John Alexandersen, 37 timer/uge
 Administrativt personale Lone Holst, 30 timer/uge
 Arkivar Mikkel Hansen Stage, 37 timer/uge
 Facilitator Tine Nygaard fra september, 15 timer/uge
 Formidlingsinspektør Louise Kofod Ahmt, 37 timer/uge
 Forskningsmedarbejder ph.d. Dino Knudsen fra september, 26 timer/uge
 Forskningsmedarbejder ph.d. Pernille Henriette Wiil fra september, 30 timer/uge
 Forvalter Peter Wolfenberg Olsen, 37 timer/uge
 Gartner Elsebeth Larsen, 15 timer/uge
 Kommunikationsansvarlig for Museum Mosede Fort Maja Lykketoft, 32 timer/uge
 Museumsinspektør Birgitte Louise Peiter Rosenhegn fra september, 30 timer/uge
 Museumsinspektør Iben Overgaard fra september stedfortrædende leder ift. samling og formidling på Grevegård, 37 timer/uge
 Museumsinspektør med særligt ansvar for Mosede Fort – Danmark 1914-18 Hans Henrik Appel, 37 timer/uge, fratrådt september 2017
 Museumsinspektør med særligt ansvar for samlingen og kommunikation Kamilla Hjortkjær
 Museumsmedarbejder Karin E. Plough Meincke – 31. marts og 1. september – 24. november, 20 timer/uge
 Museumsmedarbejder Kira Funder Kristensen 20 timer/uge fra februar
 Museumsvært Birgit Rasmussen, 30 timer/uge
 Museumsvært Birthe Marie Larsen, skiftende timeantal
 Museumsvært Eva Hoffmann, skiftende timeantal fra februar
 Museumsvært Hanne Wurr, skiftende timeantal
 Museumsvært Maj-Britt Frogne, skiftende timeantal

Museumsvært Jetty Hanne Hvenegaard Kristensen, skiftende timeantal

Registratør og bevaringsmedhjælper Camilla Mølskov Larsen, 27 timer/uge

Seniormedarbejder Klaus Homøe, 37 timer/uge

Seniormedarbejder Susanne Koch, 37 timer/uge

Seniormedarbejder Uffe Agersted fra februar, 37 timer/uge

Studertermedhjælper Andreas Holm, skiftende timeantal til februar

Studertermedhjælper Cecilie Meder Christiansen, skiftende timeantal til juni

Studertermedhjælper Cecilie Skov, skiftende timeantal

Studertermedhjælper Christina Østergaard, skiftende timeantal til august

Studertermedhjælper Jesper Jensen, skiftende timeantal

Studertermedhjælper Louise Cecilie Nielsen, skiftende timeantal

Studertermedhjælper Maria Nygaard Madsen, skiftende timeantal

Studertermedhjælper Marie Hørup Nielsen, skiftende timeantal fra august

Studertermedhjælper Nicolai Nielsen, skiftende timeantal fra februar

Studertermedhjælper Sophie Ahlstrand, skiftende timeantal fra februar

Studertermedhjælper Tobias Overlund Stannius, skiftende timeantal til august

Studertermedhjælper Trine Kirstine Due Jensen, skiftende timeantal til august

Løntilskudsansatte: Karin E. Plough Meincke, Carl-Kenneth Wentzel Carlsen, Jette Iversen Sato

Frivillige i arkivet: Alfred Jensen, Annie Andersen, Birgit Jensen, Birthe Jørgensen, Bjarne Hansen, Ejgil Molin, Esther Jensen, Gerd Have, Inge Poulsen, Jørn Rindum, Kirsten Roslev, Lajla Rindum, Lars Balster Pedersen, Niels Hansen, Niels Jørgen Jensen, Peer Ravn, Randi Scharling, Svend Aage Brun Hansen, Ole Eriksen

Frivillige i havelauget: Elin Olesen, Jette Stokholm, Jonna Rasmussen, Per Rasmussen

Frivillige til levendegørelse: Gerd Have, Jan Farberov, Olav Jensen, Palle Brink Kristiansen, Steen Rasmussen og Svend Erik Juul Kofod

Frivillige syersker: Anni Christoffersen, Hanne Bisgård Jensen og Randi Scharling

Frivillige sykkreds: Allis Nørby Jensen, Ann-Cecilie Pedersen, Anne Frandsen, Annelise Jacobsen, Birte Kristiansen, Grethe Hansen, Hanne Martini Jensen, Hanne Suppli Andreasen, Helle Ferré Sørensen, Karen Karkov, Karen Suppli Andreasen, Kirsten Siebuhr, Laila Glienke, Lene Bonnevie og Stine Jensen

Studiepraktikanter: Niels Villadsen, Celina Lindskov Hansen Kramer og Katja Harsford

Virksomhedspraktikanter: Ditte Rønhøj Frostholt, Katrine Nielsen, Lasse Lund Skovsgaard, Maja Skovrup Becher, Maja Østergaard, Mia Pilgaard, Michael Hansen, Rasmus Friis Effersøe, Signe Marie Dahl

Bestyrelse

Bestyrelsen for Greve Museum bestod i 2017 af følgende:

Formand Bjarne Larsson
Næstformand Per Lund Sørensen

John T. Olsen
Ib Poulsen
Tina Charlotte Koeffoed

Der blev i løbet af 2017 holdt 4 bestyrelsesmøder 1. marts, 6. juni, 30. august, 5. december

Greve Museums Venner og andre samarbejdsforeninger

Greve Museums Venner er museets støtteforening, der har 137 husstandsmedlemmer i 2017. Foreningens formål er at samle de personer, som interesserer sig for museets arbejde. Medlemmerne bliver inviteret til åbninger, særlige arrangementer på museet, får 10 % rabat på museets egne bøger og fri adgang til en del af museets arrangementer. Som en del af kontingentet får alle medlemmer et årskort til museet Mosedø Fort – Danmark 1914-18 med en valgfri ledsager. Foreningen kan arrangere udflugter, der annonceres i nyhedsbreve og på museets hjemmeside. Mange medlemmer deltager i museets arbejde på frivillig basis.

Efter den årlige generalforsamling udsendes et referat, der indeholder formandens beretning om året, der er gået samt foreningens planer for det kommende år. Referatet udsendes nu kun via mail på grund af de høje posttakster.

Foreningens bestyrelse er: Formand Steen Rasmussen, kasserer Kenneth Bengtsson, sekretær Lise Adelgaard, Arne Lindahl og Per Rasmussen samt suppleanter Poul Eisbo og Hannelore Reisz. Foreningens revisor er Kai Nielsen.

Derudover samarbejder Greve Museum med Greve Lokalhistoriske Forening, Sydkystens Slægtsforskere, Foreningen Valdemar og Foreningen Tunestillingens Venner.

Kurser, efteruddannelse og konferencer

Birgit Rasmussen deltog i følgende:
ODM – Butikssalg, 4.-5. september

Camilla M. Larsen deltog i følgende:
ODM – Fotografering af museumsgenstande + Digital billedbehandling, 1. november

Elsebeth Larsen deltog i følgende:
Vurdering af risikotræer, Skovskolen Nødebo, 25. og 29. september

De nye bannere på parkeringspladsen får forbigående til at opdage Mosedø Fort – Danmark 1914-18

Hans Henrik Appel deltog i følgende:
LLF Sommerseminar copyright, juni

Henriette Buus deltog i følgende:
Museumschef netværks årsseminar jan 2017
Kulturstyrelsens årsmøde

Iben Overgaard deltog i følgende:
Masterforløb – undervisning, 11. januar, 3. og 24. februar
Åben skole DPU, 9. februar
Effekt-kæden, 1. februar
Åben skole Seminar, Kulturstyrelsen, 19. april
Our Museum konference, København, 17. maj
Med borgere som medkuratorer, juni

John Alexandersen deltog i følgende:
Effekt-kæden, 1. februar

Kamilla Hjortkjær deltog i følgende:
Effekt-kæden, 1. februar
MED-universitetet, 15. marts
ODM kursus; Fasthold dit publikum med Facebook, 3. april
Our Museum konference, København, 17. maj
Konference: Music & Sound, 14.-16. juli, Warszawa
Konference: KISS2017, 11.-15. oktober, Oslo
Konference: Sounding Out the Space, 2.-4. november, Dublin

Kira Funder Kristensen deltog i følgende
Temadag om undervisning og læring, Designmuseum
Danmark, 6. november

Lone Holst deltog i følgende:
Effektkæden, 1. februar
MED-universitet, 15. marts

Louise Kofod Ahmt deltog i følgende:
ODM – museumsunderviseruddannelsen,
16.-17. januar og 20.-21. februar
ODM – projektledelse, 21.-22. juni
Danmarks Historier i 2017 – hvorfor og hvordan,
17. november
Bedre digitale oplevelser til børn og unge,
8. december

Mikkel Hansen Stage deltog i følgende:
LLF Sommerseminar copyright, juni
Danske Arkivdage, 26.-27. september
ODM – Digital billedbehandling, 2. november
ODM – Persondataforordningen, 6. december

Peter Wolfenberg Olsen deltog i følgende:
Forvalternetværksmøde, 1.-2. marts

Ruth Hedegaard deltog i følgende:
Om nationale brugerundersøgelser, 18. januar
MED-universitetet, 15. marts
LLF Sommerseminar copyright, juni
Fælles Retning, Lederforum, 23.-24. august
Danske Arkivdage, 26.-27. september

Faglige netværk og medlemskaber

Hans Henrik Appel
Medlem af Wonderful Copenhagens City
Break netværk

Henriette Buus:
Medlem af bestyrelsen for Bevaringscenter ØST
Medlem af fusionsbestyrelsen for Bevaringscenter

Et lille udvalg af museumsbutikkens varer.

Sjælland
Medlem af Museumschefnetværk
Deltager i Fort-møder Københavns befæstning

Iben Overgaard
Medlem af styrelsen for Folkeuniversitetet,
Københavns Universitet
Medlem af Greve Nord Projektet

Kamilla Hjortkjær:
Medlem af Turist og Erhvervsnetværk
Medlem af Dragt- og Tekstilnetværket (ODM)
Medlem af Nyere tids netværk (ODM)
Medlem af Samlingsnetværket (ODM)

Louise Kofod Ahmt:
Medlem af FALIHOS
Medlem af Museumsformidlere i Danmark

Peter Wolfenberg Olsen
Medlem af Forvalternetværk
Medlem af Fortseminarie (forterne omkring
København)

Ruth Hedegaard:
Medlem af bestyrelsen for Greve Lokalhistoriske
Forening
Medlem af bestyrelsen for Historisk Samfund
for Roskilde

Indleveringer

I løbet af 2017 har museet indskrevet 123 indleveringer i museets indleveringsprotokol. 61 af årets indleveringer knytter sig til Mosede Fort – Danmark 1914-18s samling. På Greve Museum og lokalarkiv var der således 62 indleveringer. Når vi tager imod en indlevering, tager det faglige personale efterfølgende stilling til, hvorvidt de enkelte genstande, fotos eller arkivalier indtages i museets eller arkivets samling, eller om noget eventuelt afleveres tilbage til giver eller videreformidles til andre museer.

Årets indleveringer har forøget museets permanente samling med i alt 50 genstande. 18 af indleveringer indeholdt fotos samt enkelte film, som registreres i arkivets fotosamling. Nogle af disse indleveringer indeholdt kun et enkelt foto, mens andre indeholdt et eller flere fotoalbums eller –samlinger. De indkomne fotografier er enten taget ind i deres originale form eller som scannede kopier i de tilfælde, hvor vi kun har fået lov at låne de originale fotos, eller når det gælder nyere fotos, hvor disse kun eksisterer i en digital udgave. 14 af årets indle-

veringer indeholdt arkivalier, og det var alt fra et enkelt dokument til større mængder arkivalier.

Ud over de genstande, der indtages i museets permanente samling, har vi også valgt at tage imod omkring 100 genstande og effekter til Greve Museums og Mosede Forts såkaldte U-samling (udstillings-, undervisnings- og undersøgelsessamling). Genstande i museets U-samling bliver ofte benyttet eller udstillet, således at publikum kan få lov at komme tættere på eller røre ved genstandene. Det betyder, at genstande i U-samlingen har et "kortere liv", da de efter flere års brug og berøring nødvendigvis må kasseres. Genstande i museets permanente samling forpligter museet sig til at bevare til "evig tid", og de må derfor ikke berøres eller bruges af publikum, hvorfor der stilles større krav til afskærmning, når genstandene bruges i udstillinger.

Indgangen til museet med den blå skilla i blomst.

Udstillinger på Greve Museum

Der er pyntet til påske i stuehusets udstilling.

Værker fra "Hvem sagde broderi?".

Permanente udstillinger

Grevegård – fra universitetsgård til museum

Stuehuset på Grevegård er indrettet med en typisk hedeboestue fra første halvdel af 1800-tallet og en bondestue fra begyndelsen af 1900-tallet og viser den store forandring, der er sket på egnen i denne periode.

Mod nye tider

Udstillingen fortæller om udviklingen i landbosamfundet på hedeboegnen fortalt gennem museets enestående samling af malerier, hedebosyninger og dragter samt gennem egnens særlige mejerihistorie.

Velfærdsdrømme

Forstadsliv, velfærd og kampen for det gode liv er nogle af de temaer, der går igen i udstillingen om udviklingen i Greve i det 20. århundrede. Perioden var præget af tilflytninger: Først var der københavnere på ferie ved stranden, så kom nybyggerne med drømmen om eget hus, og sidst i perioden flyttede mange nye beboere til de almennyttige boligbyggerier i kommunen. Det er muligt at kigge nærmere på alt fra teltlejr til selvbyggerhus og en Fiat 600. Det er muligt at prøve tøj, hatte og briller fra dengang, farmor var ung, og høre S-toget suse gennem udstillingen akkompagneret af glade stemmer fra børnehaven.

Særudstillinger

Børne TVs historie

14. februar - 30. august

Udstillingen er tilrettelagt af Danmarks Radio og er en fantastisk kavalkade af TV-klip, dukker, rekvisitter og kostumer fra mere end 60 års børnefjernsyn. I udstilling kan man bl.a. se og høre Jørgen Clevin, Ingrid og Lillebror, Anna og Lotte, Kaj og Andrea og de nyeste Ramasjang-figurer heriblandt de populære Rullinger fra Mini MGP og den nye superhelt, Sprinter Galore!

Hvem sagde broderi?

3. oktober - 30. december

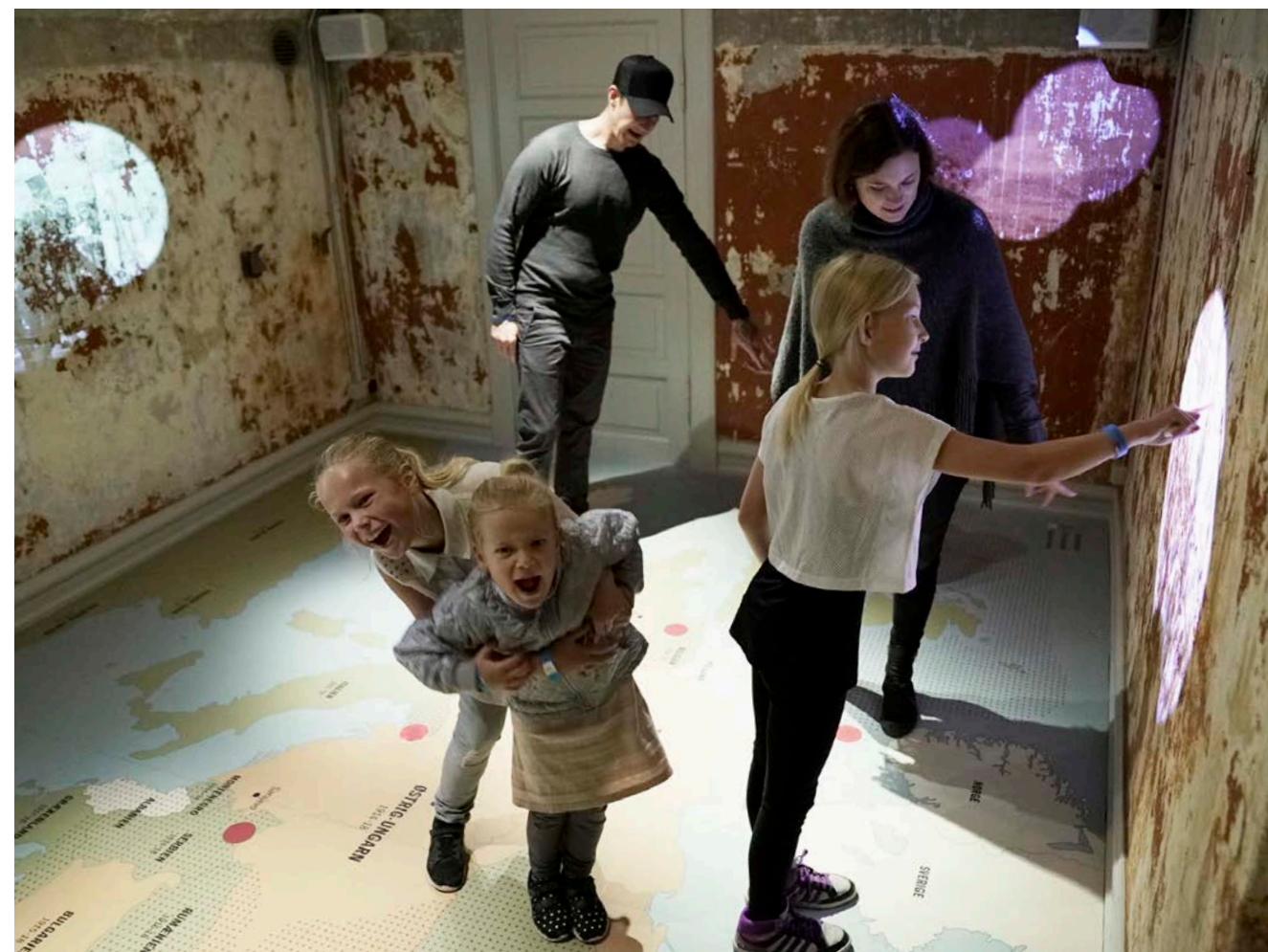
Gennem fire år har de tre kunsthåndværkere Jytte Harboesgaard, Lisbeth Degn og Mai-Britt Bille arbejdet på et fælles broderiprojekt. De har givet sig selv og hinanden nye udfordringer og opgaver for netop at udforske, hvad det er, broderiet kan bruges til.

Mens vi venter på sne

7. november - 7. januar

Hvad er sne? Hvor kold er sne? Og er det rigtigt, at der var mere sne i gamle dage? Mange af os drømmer om vintre med meterdyb sne, der smukt dækker alt. Men hvordan var det tidligere, og hvordan gennemtrænger drømmen om sne vores blik på fortiden?

Udstillinger på Mosede Fort

Der er noget at lave for hele familien, når de besøger Mosede Fort.

Permanent udstilling

På kanten af krig – neutralitet mellem krig og velfærd Rejs 100 år tilbage i tiden, hvor verdenskrigen raser rundt om Danmark. Gå på opdagelse i de mange overraskende historier og bliv suget ind i en tid, hvor Danmark er på kanten af krig. Danmark må kæmpe for sin neutralitet og for ikke at blive revet med i krigen. Der bliver gravet skyttegrave, lagt miner ud og ydet humanitær indsats. Den danske velfærdsstat bliver født, da politikerne griber ind for at holde befolkningen samlet, alt imens gullaschbaroner tjener styrtende med penge på krigen.

Den spændende historie om Danmark under 1. Verdenskrig får du sådan her:

- Du kan se historien på store fotos og i film fra tiden.
- Du må røre ved genstandene, og lyd og lys giver en stemningsfuld oplevelse.
- Du kan få indblik i et vigtigt afsnit i Danmarkshistorien uden at læse lange tekster.
- Du som elsker tekster kan bare gå på opdagelse i skuffer og skabe.

Arrangementer på Greve Museum

Midsommerkoncert med Greve Harmoniorkester.

Helligtrekonger (søndag d. 8. januar)

Tag med på en stemningsfuld rundvisning i juleudstillingen og hør om de særlige traditioner i dagene efter jul og frem til Helligtrekongersaften.

Lokalhistorisk café Det samler vi på (onsdag d. 8. februar)

I løbet af 2016 har Greve Museum og Lokalarkiv modtaget mange forskellige ting til samlingerne. Kom og hør om nogle af de ting, som museet og arkivet har indsamlet i løbet af 2016, se nogle af billederne og få et indblik i "maskinrummet på museet.

Fastelavn (søndag d. 26. februar)

På med udklædningsstøjet og kom og hold fastelavn for hele familien på museet. Der er tøndeslagning på gårdspladsen, konkurrencer og værksted, hvor børnene kan lave deres egne fastelavnsris med pynt.

Kursus i hedeboosyning

(onsdag d. 8. marts og onsdag den 10. maj)
Lær at mestre nogle af de gamle hedeboosyningsteknikker under ledelse af tekstformidler Laila Glienke.

Dukkeførerworkshop (søndag 12. marts)

Vi kender alle de sjove og livagtige dukker som Kaj og Andrea, Anna og Lotte og Ramajetterne fra DR Ramasjang. Kom og lær at spille med hånddukker af den professionelle dukkefører Sif Jessen Hymøller, som gennem leg og simple dukkeføringsteknikker vil lære børnene, hvordan man kan få en hånddukke til at leve, bevæge sig og tale. Arrangementet er en del af projektet "Læs For Mig".

Påskeværksted (søndag d. 9. april)

Tag med familien på rundvisning i Grevegårds påskepyntede stuehus og hør om datidens påske- og forårstraditioner.

I værkstedet klipper vi gækkebreve og farver hvide hønseæg efter gamle metoder.

Lokalhistorisk café. Digital strandvejsvandring

(onsdag d. 10. maj)

Med udgangspunkt i lokalarkivets store fotosamling tager arkivar Mikkel Stage deltagerne med på en digital tur langs strandene i Greve.

Lav din egen film (fredag d. 26. maj)

Det er både sjovt og magisk at lave sine egne animationsfilm. Vær med i filmværkstedet med filmproducer Stine Lauritz Larsen og brug fantasien, mens du lærer om filmens virkemidler og magi. Arrangementet er en del af projektet "Læs For Mig".

Midsommerkoncert (søndag d. 19. juni)

Greve Harmoniorkester holder midsommerkoncert på museets gårdsplads. Musikerne vil i lighed med tidligere år præsentere publikum for et helt særligt program.

Lang åbningstid på to sommeraftener

(tirsdag d. 20. og torsdag d. 22. juni)

Udnyt de lyse timer bedst muligt og kom på besøg på museet, når der disse to dage holdes længe åbent. Om aftenen fra kl. 19-20 vil elever fra den Musiske Skole i Greve spille musik i museets café, ligesom udstillinger og café vil være åben fra kl. 11-20.

Skulpturworkshop (tirsdag d. 4. juli – torsdag d. 6. juli)

Spring ud som billedhugger for en dag og lav flotte skulpturer i gips sammen med billedhugger Geert Daae Funder.

Havevandring (onsdag d. 9. august)

Nyd duften, farverne og luften, når museets gartner Elsebeth Larsen inviterer på tur i museets have. Hør om havens historie, indretning og afgrøderne.

Lokalhistorisk café. Byvandring langs Kildebrønde Landevej

(søndag d. 13. august)

Kom med på byvandring langs Kildebrønde Landevej. Inge Poulsen fra Greve Lokalhistoriske Forening fortæller

Skulpturworkshop for børn i sommerferien.

om landsbylivet i Kildebrønde og de familier og næringsdrivende, der boede langs landevejen.

Drømmen om det gode liv i forstaden

(søndag d. 20. august)

Danskerne havde drømme om forstaden, og det var ikke altid de samme som politikernes. Skulle vi bo højt eller lavt, være ejere eller lejere? Fingerplanen skabte rammen, men udførelsen af byerne stod mange andre bag. Hør Poul Sverriids levende foredrag om forstads-historien i anledningen af Fingerplanens 70-årsdag.

Vandrefestival – tag på tur langs stranden

(søndag d. 3. september)

Greve Museum deltager i den landsomspændende Vandrefestival. Gå med på tur langs stranden og Strandvejen og hør nogle af de historier, som bygningerne og stederne gemmer på.

Indsamlingsdag (onsdag d. 13. september)

Nu kan du være med til at bidrage til museets kommende særudstillinger om hhv. sne og parcelhushaven. Tag de ting med, som museet må få eller låne og få en snak med museets ansatte for at blive klogere på, om netop dine ting, fotos eller arkivalier skal med på de kommende udstillinger.

Ved arrangementet "Århundredernes kagebord" kunne gæsterne bogstavligt talt smage på historien.

Århundredernes kagebord (søndag d. 17. september)

Få smag for den søde historie, når etnolog og madhistoriker Frederikke Heick fører gæsterne gennem kagens kulturhistorie. Hør, se, duft og smag dig gennem syv århundreders kagekulturhistorie.

Rundvisning og workshop – Brodér en broche

(onsdag d. 11. oktober)
Mai-Britt Bille og Lisbeth Degn, som er to af kunstnerne bag udstillingen Hvem sagde broderi? vil tage deltagerne med på rundvisning og herefter undervise i værkstedet, hvor du kan brodere din egen broche.

Byg dit eget parcelhus i efterårsferien

(tirsdag d. 17. – fredag d. 20. oktober)
Undervisning i børnehøjde i udstillingen Velfærdsdrømme, hvor børn og voksne kan bygge deres eget mini-parcelhus.

Allehelgen og Halloween (søndag d. 29. oktober)

En familievenlig (u)hyggelig allehelgenseftermiddag. Lav lygter og masker i værkstedet og lyt til de spændende tusmørkefortællinger. Kom gerne udklædt.

Skæbner i fattighuset (onsdag d. 8. november)

Medlemmer af Sydkystens Slægtsforskere fortæller om fattighuset Greve Hospital og nogle af de menneskeskæbner, der knytter sig hertil.

Sy din egen julepynt i hedeboosning

(onsdag d. 8. november)
Her er mulighed for at lære at sy julepynt i hedeboosning,

Rundvisning og workshop – Billedmagerdag

(søndag d. 19. november)
Mai-Britt Bille og Lisbeth Degn, som er to af kunstnerne bag udstillingen Hvem sagde broderi? vil tage deltagerne med på rundvisning og undervise i collagebroderi i værkstedet. Der skal broderes på industrifilt og inkorporeres andre elementer.

Teater – Nissen der ville være berømt

(søndag d. 26. november)
Kom og oplev en humoristisk og musikalsk juleforestilling, hvor den gode fortælling er i fokus, når Teater Lille Hest rykker ind på museet.

Syng julen og vinteren ind (søndag d. 3. december)

Syng med på julens og vinterens mange kendte sange. Museumsinspektør Kamilla Hjortkjær vil lede fællessangen og supplerer og med lidt baggrundsviden om de enkelte sange, tekstforfattere og komponister.

Lokalhistorisk café. Lokalhistoriske fortællinger

(onsdag d. 13. december)
I samarbejde med Greve Lokalhistoriske Forening holder vi et hyggeligt arrangement, hvor de lokalhistoriske anekdoter er i højsædet. Kom og hør en god historie

Arrangementer på Mosede Fort i 2017

Overdragelse af Dansk Vestindien 100 år

(søndag d. 26. marts)
For over 100 år siden solgte Danmark de Vestindiske øer til USA. Selve overdragelsen fandt sted i slutningen af marts 1917. 100-året for overdragelsen markeres med et foredrag af Museumsinspektør Hans Henrik Appel, der vil fortælle om, hvorfor man valgte at sælge øerne, og hvad salget betød.

Påskeferie – Bliv rekrut på fortet –

Børn, der selv kan læse, kan på egen hånd gå på opdagelse på fortets græsklædte volde og i de skjulte betonhuler. De kan blive Rekrut på Fortet og løse opgaver med soldaterbog og hue og bevise, at de kan blive kampklare soldater i den danske hær.

Fortidsmindedag – Foredrag om Tunestillingen

(søndag d. 30. april)
Slots- og Kulturstyrelsens fortidsmindedag markeres med et foredrag af Hans Henrik Appel om Tunestillingen – det største skyttegravsanlæg i Danmark under 1. Verdenskrig. Det strakte sig på tværs af Sjælland fra Roskilde Fjord til Køge Bugt.

Mad & velfærd (søndag d. 21. maj)

Hør Museumschef Henriette Buus give sit bud på, hvad kampen for maden har med velfærd og neutralitet under 1. Verdenskrig at gøre? Hvordan skaffede man mad til alle danskere i årene 1914-18, da 1. Verdenskrig rasede rundt om Danmark? – Og hvordan sikrede man samtidig opbakning til den danske neutralitetspolitik?

Skt. Hans – historisk midsommer på Mosede Fort

(fredag d. 23. juni)
Tag 100 år tilbage i historien og få mulighed for at komme til at se ud, som man gjorde for 100 år siden. Du kan få en historisk korrekt frisure i vores til dagen indrettede frisørsalon, prøve vores historiske dragter og blive fotograferet som dengang. Du kan også smage på historien, i fortgården serveres både gullasch fra gullaschkanonen og helstegt pattegris.

Her igangsætter kunstneren Joshua Cesa sin lydinstallation The Waiting Bell til ferniseringen, hvor også direktøren for det italienske kulturinstitut, kulturattaché Fabio Ruggirello, deltog.

The Waiting Bell – kunstinstallation til Mosede Fort

(søndag d. 1. juli)
Hvad har kunst med historie at gøre? Kom og oplev et originalt eksempel på dette, når vi indvier kunstinstallationen *The Waiting Bell* på Mosede Fort.

Live rollespil på Mosede Fort

(søndag d. 2. juli og 6. august)
Børn inviteres til at spille rollespil i historiske omgivelser, når Grevens Rollespilsforening igangsætter live-rollespillet "Danskernes Kamp" på Mosede Fort. Børnene skal spille almindelige danskere, som lever under 1. Verdenskrig, hvor maden var knap. I denne miniversion af Danmark handler det om, hvorvidt man kan klare sig igennem krigen på fuld mave ved at arbejde og samarbejde om at drive butikker, bondgårde og fabrikker. Måske ender man som rig gullaschbaron, eller man må en tur på fattiggården alt efter, hvordan man spiller sine kort.

Det store kort er et godt samlingssted under rundvisningerne.

Gratis brætspilscafé på Mosede Fort
(søndag d. 6. august)

Sidste dag i sommerferien er der mulighed for at prøve brætspilsrollespil, når Grevens Rollespilsforening inviterer børn til at prøve det eksperimentelle brætspil "Danskernes Kamp" på museet på Mosede Fort. Både piger og drenge kan komme på en tidsrejse i et unikt spil, hvor det gælder om at være kløgtig for at klare sig igennem 1. Verdenskrig.

Stafet for livet på Mosede Fort
(lørdag d. 19. og søndag d. 20. august)

Stafet for livets deltagere kommer hvert år løbende på stien lige uden for museet og ender på plænen ved Mosede Fort. Museet på Mosede Fort sælger STAFET FOR LIVET armbånd i museumsbutikken i tiden op til arrangementet. Om lørdagen kan alle de børn, der deltager i løbet få en gratis Mosede Fort "tatoering" i museumsbutikken.

Kanoner til Mosede Fort (onsdag d. 6. september)
Indvielse af to 75 mm luftværnskanoner. Kanonerne er blevet flot istandsat og placeret på deres originale pladser i hvert hjørne af fortområdet. Mosede Fort var nemlig det sted, hvor de to første eksemplarer af kanonen blev opstillet i 1916.

Befæstningens Dag (søndag d. 24. september)

Tag familien med og hør kanonerne en gang i timen. Man kan prøve soldaterlege, nyde tonerne fra Greve Harmoniorkester og smage en portion gullasch fra gullaschkanonen.

Danmark og den russiske revolution
(søndag d. 8. oktober)

Kom og hør forsker og museumsinspektør Dino Knudsen fortælle om revolutionen og dens betydning for Danmark. Hør om den mystiske russer Dr. Helphand og hans aktiviteter i København.

Fortidsdetektiv (14. – 22. oktober)

I efterårsferien er der mulighed for at blive fortidsdetektiv og finde spor fra en tidsrejsende spion, der bryder morsekoder fra ubåde og dermed hjælpe Danmark under 1. Verdenskrigs hårde år. Man kan se frem til at skulle sikre danske varer ved at bryde tyskernes hemmelige ubådsmorsekode, ligesom blindsmagning af den engang så indbringende gullasch står på menuen. Samtidig har vi gennem granskning af gamle fotos brug for hjælp til at identificere og lokalisere genstande, som spionen har efterladt i fortiden. Du kan også prøve kræfter med at genskabe og farvelægge forskellige avisforsider fra krigsårene.